

WŁOCŁAWSKI PRZEGLĄD EKOLOGICZNY

PL ISSN 1640-0801 NR 3[75]2023

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Od Redakcji	2
Świadomość ekologiczna	3
Przyroda Włocławka (bez Obszarów Natura 2000)	7
Bioróżnorodność środowiska przyrodniczego – Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w mieście Włocławek	14
Wszędzie ciepłej	25
Komfortowo dla Pasażera, bezpiecznie dla środowiska – MPK elektryfikuje tabor miejski we Włocławku	27
Adaptacja do zmian klimatu	28
Punkty zbiórki drobnych elektroodpadów	30

Wydawca:

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej
ul. Komunalna 4, 87-800 Włocławek
tel./fax 54 232 76 82; kom. 603 622 266
e-mail: ekoedu@interia.eu; www.wcee.org.pl

Nasze konto:

13 1240 1981 1111 0011 2326 2449
NIP: 888-22-21-580

Czasopismo wydawane jest od września 1998 roku.
© Copyright by Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej
Włocławek 2023

Kolegium redakcyjne:

Maria Palińska (Redaktor Naczelny),
Joanna Fydryszewska, Bartłomiej Fydryszewski

Zdjęcia:

archiwum WCEE, Mariola Modrzejewska, Witold Lenart, PGK Saniko Sp. z o.o., MZZIUK, MPK Sp. z o.o.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Niniejszy materiał wydano w związku z przedsięwzięciem „Edukacja ekologiczna = Miasto 2 rzek” realizowanym w ramach projektu „WŁOCŁAWEK – MIASTO NOWYCH MOŻLIWOŚCI”. Tutaj mieszkam, pracuję, inwestuję i tu wypoczywam” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014–2021 i budżetu państwa, w ramach Programu Rozwój Lokalny.

Realizacja wydawnicza, skład, druk i oprawa:

EXDRUK Spółka Cywilna Wojciech Żuchowski Adam Filipiak
ul. Rysia 6, 87-800 Włocławek
tel. 501 335 617; biuroexdruk@gmail.com

Drodzy Czytelnicy!

W państwa ręce oddajemy kolejny numer Eko-wieści. Wydanie w całości poświęcone jest miastu Włocławek w związku z realizacją przez Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej przedsięwzięcia „Edukacja ekologiczna=Miasto 2 rzek”, który jest częścią projektu „WŁOCŁAWEK – MIASTO NOWYCH MOŻLIWOŚCI. Tutaj mieszkam, pracuję, inwestuję i wypoczywam”. Projekt finansowany jest ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014–2021 i budżetu państwa w ramach Programu Rozwój Lokalny. Artykuły zawarte w numerze przedstawiają działania naszego stowarzyszenia związane z realizowanym projektem, charakteryzują środowisko przyrodnicze miasta Włocławek, w tym zieleń miejską, parki miejskie jak również okoliczne lasy z rezerwatami i pomnikami przyrody. Kolejny artykuł opisuje bioróżnorodność środowiska przyrodniczego w mieście Włocławek ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Artykuł dr Witolda Lenarta wyjaśnia Państwu problem globalnego ocieplenia i zmian klimatu dotyczących również mieszkańców Włocławka, Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Kolejne artykuły wprowadzają Państwa w różnorodność działań, jakie podejmują władze miasta, spółki miejskie dostosowując swoje działania do zmian klimatu. Szczególnie ciekawe są rozwiązania dotyczące miejskiego transportu, które prowadzą do zmniejszenia emisji CO₂, ograniczenia emisji tlenków azotu oraz ograniczenia emisji pyłów. Działania adaptacyjne do zmiany klimatu podjął również Miejski Zakład Zieleni i Usług Komunalnych, który szczególnie uwzględnia w swoich nasadzeniach gatunki roślin mających zdolności przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Saniko Sp.z o.o. znane z nowoczesnych rozwiązań dotyczących gospodarki odpadami w mieście wprowadziło na terenie miasta pilotażowy program selektywnego zbierania drobnych elektroodpadów. Wszystkie te działania doskonale wpisują się w strategię przyszłości miasta Włocławek, które dzięki swojemu położeniu (Zalew Włocławski, rzeka Wisła, rzeka Zgłowiączka, lasy Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego z jeziorami oraz obszary Natura 2000) może być miastem przyjaznym mieszkańcom, miastem zrównoważonego rozwoju, miastem o wysokiej jakości usług społecznych. Wspomnieć należy również o działaniach władz miasta Włocławek, które podnoszą efektywność energetyczną miasta oraz wspierają mieszkańców w zmianie sposobów ogrzewania budynków, czy gospodarowania wodą. Zrównoważony rozwój to rozwój ekonomiczny i społeczny uwzględniający wpływ działań na szeroko pojęte środowisko przyrodnicze. ■

Świadomość ekologiczna

Świadomość ekologiczna jest częścią świadomości społecznej, rozumiana jako „stosunek człowieka do środowiska przyrodniczego, zespół informacji i przekonań na jego temat, a także system wartości, jakim ta osoba kieruje się wobec niego w swoim postępowaniu” (za Dariusz Kiełczewski). Jest to stan wiedzy, poglądów i wyobrażeń ludzi o roli środowiska w ich życiu, jego wykorzystywaniu przez człowieka, zagrożeniach ochroni oraz wiedzy o jego użytkowaniu.

Społeczeństwo może prezentować 2 postawy: postawę proekologiczną i obojętność ekologiczną. Prowadząc działania edukacyjne zależy nam by więcej osób prezentowało postawę proekologiczną niż obojętną. Wtedy to łatwiej jest wprowadzać działania proekologiczne.

Prowadzone są badania poziomu świadomości ekologicznej Polaków. Pokazują one, że nadal wiele osób nie segreguje odpadów, przy czym blisko połowa wierzy, że ich zachowanie wpływa na środowisko naturalne. W innych badaniach zdecydowana większość respondentów jest przekonana że swoim zachowaniem wpływa na poprawę stanu środowiska. ¼ ankietowanych uznaje, że niestandardowe działania kampanii pro środowiskowych przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy o ochronie środowiska i mają wpływ na kształtowanie nawyków i postaw proekologicznych.

Cieszy, że Polacy w coraz większym stopniu dostrzegają związek między własnymi działaniami a jakością środowiska. (Źródło: Świadomość ekologiczna Polaków – przegląd badań; Lidia Kłos)

W obrębie samego środowiska najczęściej wskazywanymi przez Polaków obszarami są zanieczyszczenia powietrza, problem śmieci oraz zmiany klimatu.

Mężczyźni nieco lepiej oceniają obecny stan środowiska w Polsce jak również w okolicy zamieszkania. Wybierając powody, dla których warto chronić środowisko, mężczyźni częściej wybierali oszczędność i względy ekonomiczne, a kobiety – przyrodę jako wartość samą w sobie. Najczęściej wskazywanym powodem, dla którego warto chronić środowisko, jest troska o przyszłe pokolenia (73%). Na drugim miejscu z wynikiem 63% znalazła się dbałość i troska o zdrowie człowieka. Przyroda jako wartość sama w sobie to powód wybrany przez prawie połowę (49%). Co dziesiąty respondent wskazał oszczędność i względy ekonomiczne. W opinii respondentów stan środowiska w największym stopniu zależy od aktywności każdego z nas (69%).

W przypadku gospodarki odpadami wiek nie różnicuje sposobu gospodarowania odpadami. Osoby w wieku 15-24 oraz 45-59 lat częściej, niż osoby w wieku 25-34 lat, oddzielają makulaturę do reszty śmieci. Natomiast osoby najstarsze oddzielają świetlówki oraz metal i puszki. Najmłodszy (15-24 lat) lepiej oceniają obecny stan gospodarowania odpadami w Polsce niż pozostałe grupy wiekowe. Na segregację odpadów nie wpływa wykształcenie czy dochody gospodarstwa domowego. Wg badań śmieci są regularnie segregowane aż przez 96% mieszkańców Polski, co jest zdecydowanie najwyższym odsetkiem na przestrzeni wszystkich edycji badania. Uzyskany wynik najprawdopodobniej wynika z nowelizacji ustawy,

która wprowadziła prawny obowiązek segregacji odpadów dla wszystkich.

Kobiety częściej zwracają uwagę na ograniczenie zużycia wody, wybierają rozwiązania ekologiczne, biorą udział w kampaniach i akcjach proekologicznych oraz gdy tylko mogą, zamiast z samochodu, korzystają z komunikacji miejskiej lub roweru. Natomiast mężczyźni częściej oszczędzają energię w domu poprzez: stosowanie energooszczędnych źródeł światła, zakup energooszczędnych urządzeń i instalację systemów do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Również mężczyźni częściej planują podjęcie dodatkowych działań takich jak: termomodernizacja budynku i zastosowanie energooszczędnego oświetlenia, które zwiększą efektywność energetyczną.

W przypadku oceny stwierdzeń dotyczących indywidualnych działań i zachowań mieszkańcy Polski najbardziej zwracają uwagę na ograniczenie zużycia wody (ponad 90% wskazań). Respondenci w większości mogą również pogodzić się z poniesieniem dodatkowego kosztu w przypadku wyboru rozwiązań ekologicznych. Już ponad 95% mieszkańców Polski deklaruje, że oszczędza energię w domu. Najczęściej wskazywanymi sposobami jej oszczędzania są: gaszenie świateł w nieużywanych pomieszczeniach, stosowanie energooszczędnych źródeł światła czy zakup energooszczędnych urządzeń gospodarstwa domowego.

(Źródło: TRACKINGOWE BADANIE ŚWIADOMOŚCI I ZACHOWAŃ EKOLOGICZNYCH MIESZKAŃCÓW POLSKI RAPORT Z BADANIA WRZESIEŃ 2018, file:///C:/Users/user/Downloads/Swiadomosc_ekologiczna_Polakow_2018_report_graficzny_fin_pdf)

W strategii rozwoju Miasta Włocławek Walory przyrodniczo-krajobrazowe (Zalew Włocławski, lasy Gostyńsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, jeziora Czarne i Wikaryjskie, rzeki, głównie Wisła i Zgłowiączka z obszarami Natura 2000) wymieniane są jako silna strona miasta. Jednocześnie wzrost zainteresowania turystyką aktywną, zdrowym stylem życia i „zdrową” żywnością w kraju i na świecie, ale również w regionie kujawsko-pomorskim są szansą Włocławka.

Zgodnie ze strategią Włocławek ma być Miastem zrównoważonego rozwoju, przyjaznym do życia, o wysokiej jakości usług społecznych, gdzie wykorzystywane będą walory turystyczne miejsca, szczególnie zasoby wodne Zalewu Włocławskiego. Miasto ma angażować mieszkańców w jego sprawy, a ochrona środowiska i przyrody to jedna ze spraw, gdzie działania społeczeństwa mają duże znaczenie. Edukacja obywatelska, która zakłada kształtowanie postaw pozytywnego postrzegania wizerunku miasta „od przedszkola do seniora”, może zostać zrealizowana j poprzez prowadzenie zajęć przybliżających mieszkańcom dziedzictwo przyrodnicze miasta. Może to zaowocować wypracowywaniem szczególnie u młodych mieszkańców, poczucia dumy z zamieszkania we Włocławku poprzez wskazanie wspólnych interesów rozwoju miasta przy wykorzystaniu istniejącego potencjału.

Zgodnie ze strategią rozwoju miasta Włocławek 2030 + jednym z punktów jest „Miasto przyjazne dla klimatu i odporne na jego zmiany”, które zakłada szeroko rozumianą dbałość o bogate środowisko przyrodnicze

Włocławka. Obejmuje działania na rzecz ochrony powietrza, zwiększenia ilości i jakości zieleni, poprawy efektywności energetycznej, wzrostu udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym miasta oraz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Analizując przytoczone wyżej badania Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej podjęło się przeprowadzenia akcji edukacyjnej wśród mieszkańców Włocławka – Edukacja ekologiczna = Miasto 2 rzek. Działania edukacyjne wpisują się w politykę ekologiczną państwa, w której duży nacisk kładzie się na udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska. Projekt pozwala włocławianom zaspokoić swoje potrzeby w zakresie dostępu do edukacji przyrodniczej i ekologicznej oraz integracji społeczności lokalnej. Obserwując zainteresowanie ofertą edukacyjną Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej możemy wnioskować, że jest duże zapotrzebowanie na tego typu działania. Dzieci i młodzież w placówkach oświatowych mają możliwość skorzystania z zajęć dla grup zorganizowanych, jednak osoby dorosłe indywidualnie już nie. Dlatego tak ważne jest włączenie tych osób w edukację. Osób, które mieszkają w mieście, które mają wpływ na to, jakie działania są podejmowane i jak Włocławek wygląda. Projekty edukacyjne skierowane do osób 18+ pokazują, że osoby te chętnie włączają się w działania. Działania skierowane do mieszkańców Miasta Włocławek z różnych grup wiekowych i społecznych, poruszają istotne zagadnienia, problemy i zjawiska, które aktualnie dotyczą mieszkańców Włocławka i będą nasilały się w przyszłości. Jednocześnie osoby te są zainteresowane działaniami pro środowiskowymi. Edukowanie tej grupy odbiorców może wpłynąć na zmianę nawyków w gospodarstwach domowych włocławian.

Oprócz działań bezpośrednich WCEE zdecydowało się na „edukację mimo woli” i samokształcenie. Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej od lat uczestniczy w imprezach masowych i festynach organizowanych na terenie miasta i nie tylko. Ich zadaniem jest promowanie proekologicznych zachowań, szerzenie wiedzy przyrodniczej. Stoisko WCEE cieszy się zawsze dużym zainteresowaniem. Podczas takich spotkań odwiedzający stoisko są edukowani „mimo woli”. Biorąc udział w konkursach, wykonując prace plastyczne, rozwiązując zagadki poszerzają swoją wiedzę. Jest to okazja do rozmów, do wymiany doświadczeń i do promowania działań edukacyjnych. Podczas takich spotkań jest szansa na integrację międzypokoleniową.

W tym roku stoisko WCEE wystawione było podczas Festiwalu Wisły i Miasteczka zdrowia. Włocławianie odwiedzający stoisko mogli porozmawiać na temat stanu

środowiska, pogłębić swoją wiedzę z zakresu gospodarki odpadami i gatunków chronionych. Dla najmłodszych przygotowano grę odpadową. Każdy z odwiedzających stoisko otrzymał torbę lub notes, a najmłodszy puzzle z ekologicznym obrazkiem.

W parkach miejskich utworzono i doposażono ścieżki edukacyjne w pobliżu istniejących łąk kwietnych. Są to klasyczne ścieżki z tablicami edukacyjnymi poświęconymi zapylaczom. Ścieżki to świetna okazja do samokształcenia, zdobywania wiadomości i utrwalania ich. Istnienie tych obiektów to okazja do prowadzenia na tym terenie zajęć terenowych.

Mieszkańcy miasta (z różnych grup wiekowych i społecznych, w tym: dzieci, młodzież, rodzice, studenci wrocławskich uczelni, dorośli seniorzy) mogli wziąć udział w warsztatach. Miały one na celu pobudzenie społeczeństwa do działania na rzecz ochrony środowiska takich jak segregacja odpadów, troska o przyrodę, ochrona klimatu i różnorodności biologicznej oraz podnoszenie świadomości na temat istniejących zagrożeń dla klimatu i roli człowieka w ich powstawaniu. Podczas warsztatów uczestnicy mieli zapewnione bezpłatne materiały warsztatowe. Odpowiadając na potrzeby mieszkańców warsztaty te odbyły się w sali edukacyjnej WCEE, w placówkach oświatowych, domach pomocy społecznej, w parkach i na bulwarach.

1. Zielony Włocławek – bioróżnorodność

2. Włocławianin eko konsumentem – ekologiczne torby

3. Owadzi świat – hotel dla owadów

4. Włocławianie stosują zasady 3R – zestaw do decoupage

5. Ptaki miasta – zajęcia terenowe

PRZYRODA WŁOCŁAWKA

(bez Obszarów Natura 2000)

Opracowanie: Maria Balakowicz

Motto

„Nie sztuka czerpać z przyrody i brać z niej tak, by ją przy tym zniszczyć doszczętnie.
Sztuka natomiast czerpać i brać tak, by przyrody nie niszczyć, lecz zachować ją, a nawet wzbogacić”.

Jan Jerzy Karpiński

Włocławek położony jest w południowo-wschodniej części województwa, na obu brzegach Wisły oraz Zgłowiączki, w Kotlinie Płockiej. Jego powierzchnia obejmuje 84,32 km².

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Kondrackiego większość miasta położona jest w obrębie mezoregionu Kotliny Płockiej należącej do makroregionu Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, niewielka północno-wschodnia część miasta położona jest w zasięgu mezoregionu Pojezierze Dobrzyńskie będącego częścią makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie.

W granicach miasta położony jest fragment obszar węzłowy powiązany ze sobą w regionalnym systemie przyrodniczym p.n. EKONET. W skład takiej sieci wchodzi rzeka Wisła, nad której brzegami rozpościera się miasto.

Położenie miasta jest niezwykle korzystne dla jego mieszkańców. Kompleksy leśne Nadleśnictwa Włocławek, oraz rzeki, jeziora i ujęcia wód powierzchniowych z których czerpiemy wodę pitną, dużo zieleni miejskiej, stwarzają dobre warunki przyrodnicze dla życia ludzi w tym mieście.

Główną rzeką jest Wisła, a jej dopływami na terenie Włocławka są:

- **Zgłowiączka** o długości 6,4 km w granicach miasta,
- **Kanał A / Zuzanka** o długości 5,4 km w granicach miasta.

Inne ciekłe przepływające przez miasto to: **Struga Kujawska, Struga Rybnicka, Zofijka** i **Lubieńka**, będąca dopływem Zgłowiączki a biegnąca wzdłuż południowej granicy miasta.

Na obszarze Włocławka znajdują się zbiorniki wodne, w tym największy - sztuczny zbiornik wodny oraz dwa jeziora o charakterze naturalnym:

- **Zbiornik Włocławek** - powstał w 1970 r. w wyniku przegrodzenia Wisły na 675 km jej biegu; posiada powierzchnię 59,2 km², długość 41 km oraz głębokość do 15 m; prawy brzeg na odcinku Włocławek-Płock, jest wyniesiony na 30-40 m ponad poziom wody, z kolei lewy brzeg na prawie całej długości zbiornika znajduje się

w depresji w stosunku do zwierciadła wody lub jest wyniesiony zaledwie kilka metrów.

- Na zaporze funkcjonuje elektrownia wodna o mocy zainstalowanej 160.2 MW i rocznej produkcji energii wynoszącej 739 GWh. Stanowi to ponad 20% energii elektrycznej powstającej w krajowych hydroelektrowniach, jest to największa elektrownia przepływowa w Polsce.
- **Jezioro Czarne** – zlokalizowane w południowej części miasta o powierzchni 4,8 ha, głębokości do 4,9 m oraz objętości 160,1 tys. m³; jezioro pełni funkcję jako naturalne kąpielisko miejskie;
- **Jezioro Rybnica** - położone jest w obrębie Gostynińsko - Włocławskiego Parku Krajobrazowego; posiada powierzchnię 7,6 ha, głębokość do 4,6 m oraz objętość 173 tys. m³.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 12 Jednostek Części Wód Powierzchniowych. Woda pitna jest czerpana z 3 ujęć głębinowych: „**Krzywe Błota**“, „**Zazamcze**“ i „**Zawiśle**“. Korzystanie z wody pitnej z zasobów głębinowych do picia jest unikalne w skali kraju.

Obszar miasta Włocławka znajduje się w zasięgu **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 220 Pradolina rzeki Środkowa Wisła (Włocławek -Płock)** o powierzchni 800 km². Jest on zbiornikiem czwartorzędowym, charakteryzuje się korzystnymi parametrami hydrogeologicznymi i ogólnie dobrą jakością wód.

Niekorzystna dla przyrody w mieście jest ilość opadów. Roczna suma opadów we Włocławku zawiera się w przedziale: od 362 do 793 mm, średnia wartość wyniosła 552 mm. Liczba dni z opadem większym lub równym 10 mm wynosi średnio 13 dni, powyżej 20 mm – średnio około 3 dni, a powyżej 30 mm, z opadem silnym – 1 dzień. We Włocławku występują również długotrwałe okresy bezopadowe, czyli takie, w których opad nie przekroczył 1 mm. Najwięcej dni bezopadowych zanotowano w 1983, natomiast średnia z wielolecia (1981-2015) wyniosła 26 dni.

Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną w okresie 1981-2015 wyniosła ok. 51 dni. Najwięcej

dni ze śniegiem zanotowano w 2006 roku -109 dni. W 1989 r. zanotowano najmniej, gdyż 14 dni z pokrywą śnieżną.

Mapka obrazuje przebieg granic miasta.

Położenie wśród lasów, z największą rzeką Polski i jej dopływem Zgłowiączką Zalewem Włocławskim i pobliskimi licznymi jeziorami na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego to walory Włocławka.

Miasto posiada dużą powierzchnię terenów biologicznie czynnych (62,4%), w stosunku do powierzchni zurbanizowanej (37,6%), co oznacza, iż łączna powierzchnia występujących na terenie Włocławka lasów, wód, parków czy terenów zielonych stanowi relatywnie wysoki odsetek względem innych ośrodków miejskich.

ZIELEŃ MIEJSKA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego tereny zieleni miejskiej zajmują 1,8% ogólnej powierzchni miasta.

Liczne badania wskazują, iż tereny zieleni oświadają ważną rolę w tzw. „przyciąganiu” nas do miast i przy wyborze dzielnicy do zamieszkania. 40 proc. Polaków traktuje tereny zieleni jako ważny czynnik przy wyborze miejsca zamieszkania i aż 74 proc. jest gotowych zapłacić więcej za mieszkanie w zielonej okolicy.

System zieleni miejskiej Włocławka oparty jest o dolinę Wisły, otaczający miasto kompleks leśny i system terenów leśnych i zieleni nad Zgłowiączką. Najcenniejszym walorem przyrodniczym terenów otwartych nad Zgłowiączką jest rzeka, która wraz z pasem przyległych terenów stanowi wartość przyrodniczą i estetyczną, unikalną w warunkach miejskich, nadającą terenom położonym w jej dolinie rolę korytarza ekologicznego łączącego tereny leśne

poza miastem, poprzez Park H. Sienkiewicza z ujściem rzeki Zgłowiączki do Wisły.

Tereny zieleni miejskiej we Włocławku (wg stanu na rok 2013)

Tereny zieleni	Liczba	Powierzchnia
parki spacerowo-wypoczynkowe		218,5 ha
zieleńce	27	23,8 ha
zieleń uliczna		58,3 ha
tereny zieleni osiedlowej		109,2 ha
cmentarze	4	446,6 ha
	razem	256,4 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego)

We Włocławku funkcjonują dwa parki miejskie, są to:

Park im. Henryka Sienkiewicza – największy i najstarszy park w mieście, zlokalizowany pomiędzy dzielnicami Śródmieście a Zazamcze, pełniący funkcję parku centralnego. Park ten jest wpisany do rejestru zabytków ze względu na jego wyjątkową wartość historyczną (powstanie parku datuje się ok. 1870 r.). Park położony jest przy ujściu Zgłowiączki do Wisły i stanowi fragment ciągu ekologicznego łączącego miasto ze strefą podmiejską. W obrębie parku występują 104 gatunki drzew i krzewów, jednak najciekawsze gatunki występują pojedynczo (np. platan kloniasty, kłęk kanadyjski, sosna wejmutka, orzech czarny, dąb burgundzki, skrzydłoorzech kaukaski). Park ten stanowi ważny element w strukturze przestrzennej miasta, będący miejscem spacerów i wypoczynku. Został powiększony o tereny rekreacyjno-przyrodnicze na Słodowie.

Park im. Władysława Łokietka – położony we wschodniej części Śródmieścia. Jest to stosunkowo młody park. Jego powstanie datuje się na lata 1968-69. Corocznie w parku dokonuje się licznych nasadzeń drzew i krzewów, np. w 2002 roku odtworzono w centralnej części Parku skwer różany o powierzchni 314 m², gdzie posadzono 1370 szt. róż.

LASY

Łączna powierzchnia lasów na terenie Włocławka wynosi ok. 2 300 ha, co stanowi 26% powierzchni miasta – jest to wartość większa od lesistości województwa kujawsko-pomorskiego, które wynosi 22,6%. Lasy państwowe, komunalne i prywatne

granicząc bezpośrednio, czy pośrednio ze sobą tworzą większe lub mniejsze kompleksy leśne, stanowiąc dość zwartą otulinę aglomeracji włocławskiej.

Lasy będące **własnością Skarbu Państwa**, administrowane są przez Nadleśnictwo Włocławek. Nadleśnictwo wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego p.n. Lasy Gostynińsko-Włocławskie. Lasy państwowe stanowią ok. 86,6% ogólnej powierzchni lasów w mieście. Należą do lasów ochronnych, są to przede wszystkim lasy strefy zieleni wysokiej, lasy uzdrowiskowo-klimatyczne i lasy rezerwatowe.

Dominującym gatunkiem jest sosna tworząca monokultury z domieszką brzozy porastająca siedliska boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Na siedliskach lasów świeżych i mieszanych występują drzewostany wielopiętrowe i wielogatunkowe z przeważającym udziałem sosny. W domieszce występuje brzoza, osika, buk, lipa, dąb i grab.

Lasy prywatne zajmują ok. 74 ha powierzchni miasta, są formą najbardziej rozdrobnioną, stanowiąc własność 115 podmiotów prywatnych, w działkach nie przekraczających 3 ha.

Trzecią grupę lasów miejskich (w granicach miasta) stanowią **lasy komunalne (gminne) miasta Włocławek**, o łącznej powierzchni 201,44 ha. Rozmieszczone są w 11 kompleksach zwanych uroczyskami: „Dąbrówka”, „Przy cmentarzu”, „Świech”, „Leopoldowo”, „Krzywa Góra”, „Zazamcze”, „Wysoka”, „Michelin”, „Łęg”, „Zawiśle”, „Korabniki”. Nadzór nad gospodarką leśną na terenie lasu komunalnego sprawuje Prezydent Miasta Włocławek, a czynnościami administracyjno-gospodarczymi związanymi z całokształtem gospodarki leśnej zajmuje się Miejski Zakład Zieleni i Usług Komunalnych we Włocławku.

Tzw „tereny zadrzewione” zajmują na terenie miasta powierzchnię ok. 35 ha.

Częścią terenów zadrzewionych, o powierzchni 19,21 ha, Miejski Zakład Zieleni i Usług Komunalnych zajmuje się w zakresie utrzymania czystości, prac sanitarnych oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego: oddz. 1 a /Ur. Zazamcze/, oddz.4 a, b, c (tzw. Park Micheliński), oddz.7 a /ul. Leśna/14 Pułku Piechoty/, oddz. 8 a /ul. Żwirowa/, oddz. 9 a, b (ul. Wesola).

Pozostałe zieleńce, skwery i inne tereny zieleni zajmują powierzchnię ponad 74 ha .

W planach jest tworzenie nowych parków i terenów zieleni miejskiej.

Przybywa również drzew w nasadzenia przyulicznych. Zamierza się przeprowadzenia inwentaryzacji rosnących przy ulicach drzew celem wymiany drzew chorych na młode, drzewa kilkuletnie.

OCHRONA PRZYRODY

Jak należy chonić przyrodę w miastach? Przede wszystkim nie należy przekształcać pozostałych jeszcze gdzieś niedzie w zurbanizowanym terenie fragmentów naturalnych środowisk i nadawać im wyglądu tradycyjnych parków, usuwając roślinność, likwidując zagłębienia i wzniesienia, osuszając, koczając czy wysypując białym grysem. W mieście powinny znaleźć się choćby niewielkie łąki, obszary o charakterze leśnym, nasłonecznione skarpy, miejsca podmokłe i niewielkie zbiorniki wodne.

Należy tworzyć jak najwięcej obiektów i form ochrony przyrody żywej, zgonie z ustawą o ochronie przyrody.

Formy ochrony przyrody w mieście Włocławek (bez obszarów Natura 2000). Stan: wrzesień 2023.

Lp.	Nazwa	Forma ochrony	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia mieszcząca się w granicach miasta [ha]
1.	Rezerwat Kulin	obszarowa	50,88	50,88
2.	Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy	obszarowa	38 950,0	15,23
3.	Otulina Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego	obszarowa	14 195,0	353,28
4.	Pomniki przyrody (głaz narzutowy, 4 drzewa)	obiektowa	-	-
5.	Użytki ekologiczne (bagna)	obiektowa	1,63	1,63

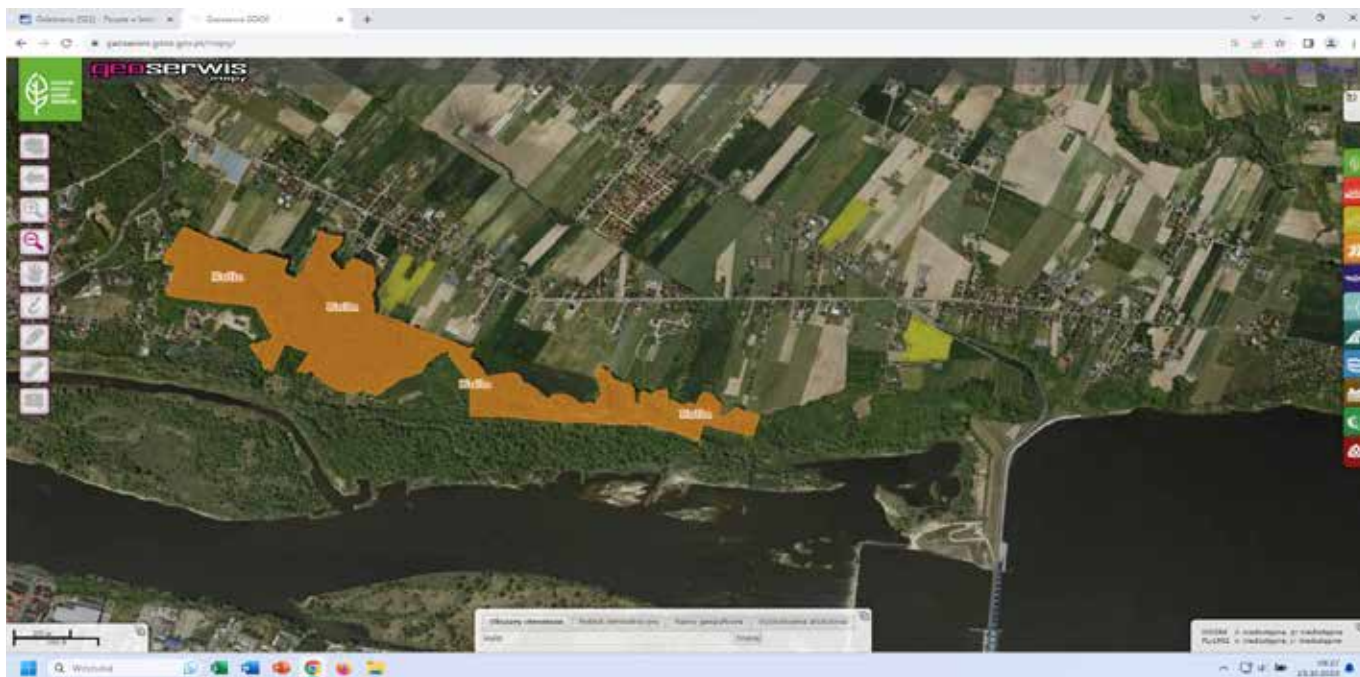
REZERWAT PRZYRODY

Rezerwaty przyrody to obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska **przyrodnicze**, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki **przyrody** nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi.

Rezerwat przyrody Kulin – ścisły, florystyczny rezerwat, założony w 1967 roku na terenie Nadleśnictwa Włocławek, jeden z najcenniejszych obiektów przyrodniczych na terenie środkowej Polski.

Podstawa prawna uznania M.P. Nr 66, poz. 321 z 23.11.1967r. Rozp. 277/01 Wojewody Kuj-Pom. z dnia 02-10-2001 – powiększenie rezerwatu, aktualne: Zarządzenie Dyrektora Regionalnego Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z 14 grudnia 2017 r. w sprawie rezerwatu „Kulin”.

Cel ochrony: zachowanie ze względów przyrodniczych, dydaktycznych i krajobrazowych, wielogatunkowych drzewostanów o cechach zbliżonych do naturalnych.

Rezerwat Kulin wg <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Rośliny rosnące w rezerwacie:

Zawilec wielkokwiatowy

Ostnica Jana

Ożoła zwyczajna

Oman szorstki

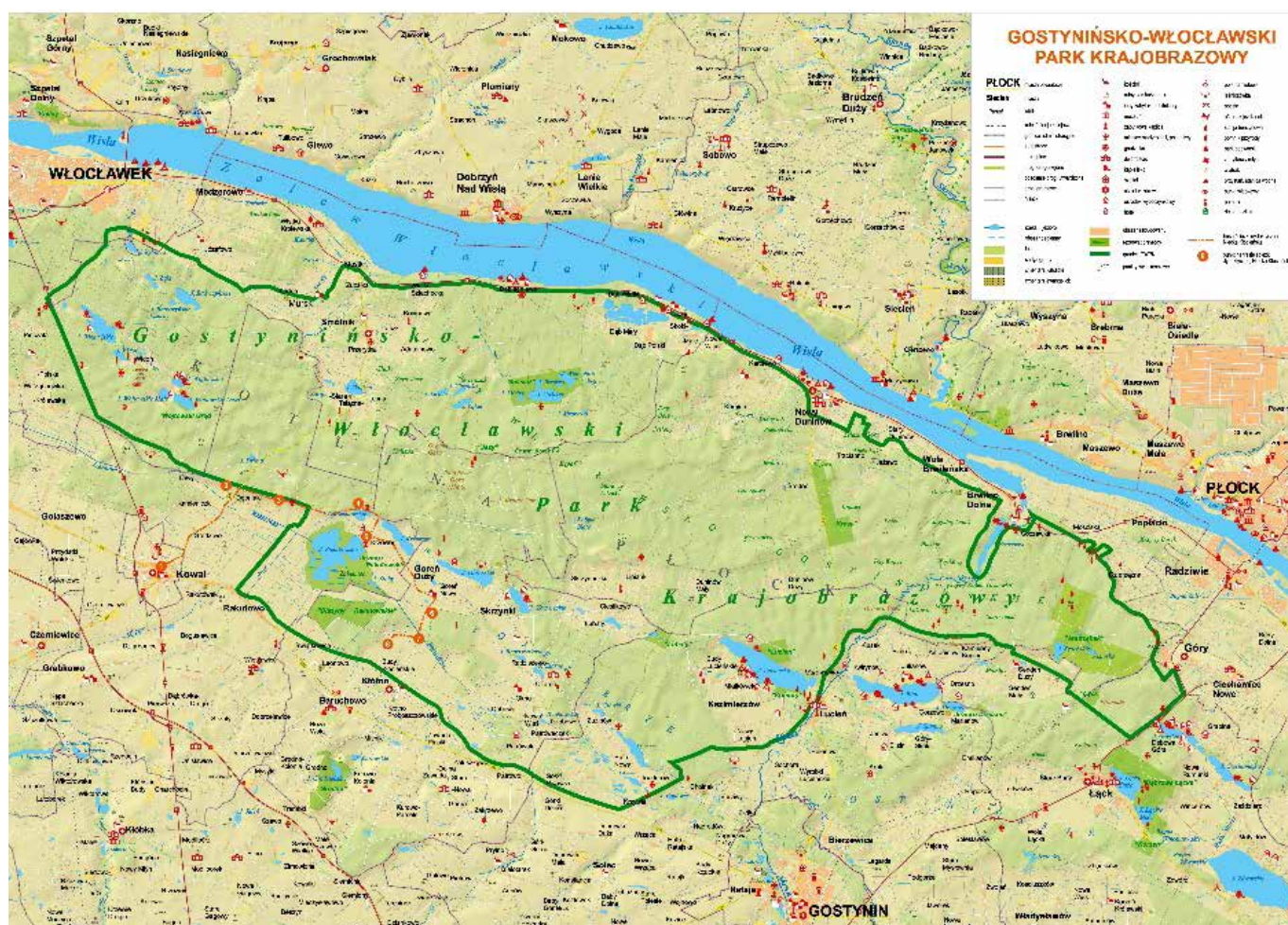
Dyptam jesionolistny

GOSTYNIŃSKO-WŁOCŁAWSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Park krajobrazowy jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Zalesione tereny pradoliny Wisły, położone pomiędzy Włocławkiem a Płockiem, kryjące wiele ciekawostek przyrodniczych, zostały objęte ochroną Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Park został utworzony w 1979 roku i obejmuje powierzchnię 39 tys. ha dwóch województw: kujawsko-pomorskiego (ponad 22 tys. ha) i mazowieckiego. Park rozpościera się pomiędzy Włocławkiem i Płockiem. **Został utworzony** Uchwałą nr XIX/70/79 Wojewódzkich Rad Narodowych w Płocku i Włocławku z dnia 5 kwietnia 1979 r. w sprawie utworzenia Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego.

Na terenie Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego leży ponad 40 jezior, w tym, unikalne w skali światowej jezioro Gościąż. Na jego dnie co roku zbierają się charakterystyczne osady, które pozostały nie naruszone ani przez czynniki naturalne, ani przez działalność człowieka przez 13 tysięcy lat.

Mapa Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego, źródło GWPK

POMNIKI PRZYRODY

Są to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej,

historycznej lub krajobrazowej odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych.

Do pomników przyrody ożywionej należą pojedyncze krzewy, drzewa i grupy drzew odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, niezwykłymi kształtami lub innymi cechami, a także zabytkowe aleje drzew.

Do pomników przyrody nieożywionej należą największe głazy narzutowe oraz interesujące formy powierzchni ziemi np. źródła, wodospady, jary, skałki, wywierzyska, przełomy rzeczne, jaskinie i odkrywki.

W granicach miasta Włocławek położone są następujące pomniki przyrody:

- Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. Bydgoskim, jest to **głaz narzutowy** położony na prowibrzeżnej skarpie wiślanej.
- Uchwała Nr 90/XLV/2002 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 września 2002 r. w sprawie uznania drzewa za pomnik przyrody: drzewo – **dąb szypułkowy** (*Quercus robur*); wysokość: 18,0 m, pierśnica: 95,0 cm. Dąb rośnie na terenie Ogrodu Działkowego Wisienka.

- Uchwała nr XXX/49/2017 Ray Miasta Włocławek z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

§ 1. 1. Ustanawia się następujące pomniki przyrody:

- 1) drzewo gatunku **dąb bezszypułkowy** (*Quercus petraea*) rosnące na terenie nieruchomości położonej we Włocławku przy ul. Stanisława Bechiego 2 dz.nr 34 obręb Włocławek KM 47- nazwany – Dąb Kujawiak;
- 2) drzewo gatunku **cis pospolity** (*Taxus baccata*) rosnące na terenie nieruchomości położonej we Włocławku przy ul. Stefana Okrzei 65 E dz.nr 192/71 obręb Włocławek KM 42 – nazwany - Cis Kolejarz;
- 3) drzewo gatunku **dąb bezszypułkowy** (*Quercus petraea*) rosnące na terenie nieruchomości położonej we Włocławku przy ul. Lipnowskiej dz.nr 41 obręb Włocławek KM 9/2 – nazwany – Dąb Zawisłak.

Nazwy, wymiary i położenie pomników przyrody, o których mowa w ust.1, określa załącznik nr 1 do uchwały.

Dąb Kujawiak w szacie zimowej. Cis Kolejarz

Dąb Kujawiak w barwie jesiennej

Dąb Zawisłak

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytkami ekologicznymi są **zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej** - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy.

Na terenie miasta jest tylko jeden użytek ekologiczny Dębice o powierzchni 1,0011 ha, utworzony wraz z innymi położonymi na guntach państwowych Nadleśnictwa Włocławek. Użytek tworzą tereny podmokłe z występującymi chronionymi roślinami i zwierzętami.

OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN I ZWIERZĄT

Sokół wędrowny (*Falco peregrinus*)

W Polsce objęty ochroną gatunkową ścisłą. Wymaga ochrony czynnej. Wokół gniazd sokołów wędrownych obowiązuje strefa ochronna: przez cały rok w promieniu do 200 m, a okresowo (od 1.01 do 31.07) – w promieniu do 500 m od gniazda. Na *Czerwonej liście ptaków Polski* został sklasyfikowany jako **gatunek narażony** (VU – *Vulnerable*).

W Polsce wsiedlanie sokołów hodowanych w niewoli rozpoczęto stosunkowo późno, bo w latach 90. XX wieku.

Od 1990 roku prowadzone są w Polsce prace nad restytucją sokoła wędrownego. Do chwili

obecnej wypuszczono łącznie około 300 młodych sokołów wyhodowanych w pięciu ośrodkach współpracujących ze sobą pod patronatem RADY PROGRAMU RESTYTUCJI SOKOŁA WĘDROWNEGO (*FALCO PEREGRINUS PEREGRINUS*) W POLSCE.

We Włocławku w 1991 roku rozpoczęto hodowlę zamkniętą sokoła celem pozyskania młodych sokołów do wsiedleń w środowisko naturalne. Działający przez kilka lat ośrodek Rehabilitacji Ptaków Chronionych został przeniesiony z Michelina do miejscowości Dębniaki, gmina Kowal i jest prowadzony przez strażnika - ornitologa Gostynińskiego -Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Trzy dorosłe sokoły otrzymano z hodowli z Niemiec, aby uzyskać młode sokoły do reintrodukcji.

Co to jest reintrodukcja? To ponowne wprowadzenie na stare miejsca bytowania rodzimych gatunków zwierząt i roślin, kiedyś tam żyjących, lecz wcześniej wytępionych. Reintrodukcja jest środkiem do restytucji gatunku, tj. odbudowania jego populacji, przywrócenie gatunku zagrożonego wyginięciem.

Pierwsze sztuczne gniazdo zostało umiejscowione na kominie Zakładów Azotowych we Włocławku. Do tej pory w tym miejscu dzięki sokoły składają jaja i wyprowadzają młode. Równocześnie są podkładane do gniazda młode ptaki wychodowane w wolierach. Drugie sztuczne gniazdo zostało założone na kominie Elektrociepłowni Wschód i jest czynne do tej pory. Na tym gnieździe jest umieszczona kamera i można obserwować ptaki poprzez internet.

Obecnie realizacją programu zajmuje się Fundacja Stowarzyszenie Sokół, mająca siedzibę we Włocławku.

Nad miastem można obecnie zauważyć latającego sokoła wędrownego, którego nie było tutaj przez kilkanaście lat.

W Polsce, żyje podgatunek nominatywny *F. p. peregrinus*, który jest znów lęgowy, choć bardzo rzadki. Liczebność krajowej populacji lęgowej w latach 2000–2008 oceniano na około 10 par, latach 2013–2016 na 30–55 par, a w roku 2020 na 55 par.

Nie każdy wie, że szybkość, z jaką porusza się sokół w trakcie ataku na zwierzynę, zmierzył Ken Franklin w latach 90. Skoczył z ptakiem na dużej wysokości z samolotu i osiągnął prędkość 400 km/h. Uważa, że mogłaby być ona jeszcze większa.

Przykładem dbania o zachowanie różnorodności biologicznej na terenie miasta jest zakładanie łąk kwietnych, czy ogrodów kieszonkowych i budowanie hoteli dla owadów. Należy zaanaczyć, że poprzez działania Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej takie rodzaje ochrony przyrody doskonale przyjęły się wśród dzieci, młodzieży i seniorów.

Ponadto na terenie Włocławka występują ptaki i rośliny charakterystyczne dla aglomeracji miejskich. Nasze miasto wyróżnia się tym, że nad Zalewem Włocławskim możemy spotkać nawet do 30 sztuk bielika w okresie zimowym, kiedy są zamrożone inne akweny wodne i tutaj szukają pożywienia. W tym miejscu występują też inne rzadkie gatunki chronione ptaków, szczególnie wodnych jak i wodno-błotnych.

Dbanie o zachowanie bogatej przyrody Włocławka należy do nas wszystkich. Z dużym zaangażowaniem kształtujemy poglądy dorosłych i młodych włocławian poprzez wielokierunkową edukację ekologiczną.

Literatura:

1. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu adaptacji Miasta Włocławka do zmian klimatu do roku 2030”.
2. Strony Internetu
3. www.geoserwis.gdos.gov.pl

Bioróżnorodność środowiska przyrodniczego – Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w mieście Włocławek

Opracowanie: Mariola Modrzejewska

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest najmłodszą z form ochrony przyrody. Została wprowadzona w 2004 r. w Polsce jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem do Unii Europejskiej. Obszary te powstają we wszystkich państwach członkowskich tworząc Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000. Idea tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 zrodziła się w latach 90 XX wieku. Zarysy systemu ochrony przyrody w integracji z rozwojem gospodarczym nabrały pełniejszego kształtu w trakcie tzw. Szczytu Ziemi (Rio de Janeiro 1992), na konferencji w Maastricht (1993) i w Pannieuropejskiej Strategii Różnorodności Biologicznej i Krajowej (Sofia 1995). Program Natura 2000 oparty jest na tradycyjnych metodach ochrony – ochrona obszarowa i gatunkowa najbardziej wartościowych i najbardziej

reprezentatywnych dla naszego kontynentu ekosystemów wraz z współtworzącą je florą i fauną.

Unikalność tej formy ochrony przyrody polega na tym, że kraje członkowskie tworzą sieć na podstawie jednokowych założeń określonych w prawie oraz wytycznych Unii Europejskiej, zarządzają nią przy zastosowaniu podobnych instrumentów, wspólnie troszczą się o odpowiednie środki finansowe i jej promocję.

Sieć obszarów Natura 2000 powstała na podstawie dwóch dyrektyw:

- Dyrektywy ptasiej (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – wcześniej dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) – określa

kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem

- Dyrektywy siedliskowej (dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) – ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Głównym zadaniem związanym z tworzeniem sieci Natura 2000 jest rozpoznanie stanu różnorodności biologicznej, jego waloryzacja a w efekcie wskazanie:

- Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) – podstawą wyznaczenia jest Dyrektywa Ptasia. Funkcjonowanie tych obszarów ma na celu ochronę gatunków ptaków wyszczególnionych w załączniku I Dyrektywy,
- Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO) – podstawą wyznaczenia jest Dyrektywa Siedliskowa. Funkcjonowanie tych obszarów ma na celu zachowanie w stanie naturalnym siedlisk, populacji gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załączniku I i II Dyrektywy.

Zgodnie z aktami prawa każdy kraj członkowski Unii Europejskiej ma obowiązek zapewnić siedliskom przyrodniczym i gatunkom wymienionym w załącznikach Dyrektywy siedliskowej i ptasiej, warunki sprzyjające ochronie lub zadbać o odtworzenie ich dobrego stanu m.in. poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te siedliska i gatunki występują.

Cele tworzenia Natury 2000

- Ochrona zagrożonych składników różnorodności biologicznej na kontynencie europejskim**
- Podejmowanie działań pozwalających na zachowanie siedlisk przyrodniczych i gatunków w stanie sprzyjającym ich ochronie lub odtworzeniu takiego stanu**
- Tworzenie spójnego funkcjonalnie systemu obszarów ochrony przyrody na całym terytorium UE.**

Kryteria służące wyznaczeniu OSO są następujące:

1. Gatunki zagrożone globalnie – C1; ranga OSO nadawana jest tym obszarom, na których występują w odpowiedniej liczbie gatunki zagrożone w skali światowej – co najmniej 1% lęgowej populacji krajowej (w Polsce są to wodniczka *Acrocephalus paludicola*, derkacz *Crex crex*, podgorzałka *Aythya nyroca*, orlik grubodzioby *Aquila clanga*, bielik *Haliaetus albicilla* i dubelt *Gallinago media*).
2. Gatunki zagrożone w państwach Unii Europejskiej, występujące w dużych zagęszczeniach, czyli gatunki lęgowe lub gatunki wędrowne z listy Załącznika I, opisane w art. 4.1. DP – odniesienie do zasobów ptaków we wszystkich państwach UE – C2; ranga OSO nadawana jest tym obszarom, na których występuje co najmniej 1% populacji ptaków szlaku wędrownego lub co najmniej 1% unijnej populacji lęgowej gatunku zagrożonego.
3. Gatunki wędrowne niezagrożone w państwach Unii Europejskiej, występujące w dużych zagęszczeniach, czyli gatunki z art. 4.2. DP, nie objęte Załącznikiem I – C3; ranga OSO nadawana jest obszarom, na których występuje co najmniej 1% populacji ptaków szlaku wędrownego gatunku wędrownego lub co najmniej 1% określonej populacji, np. krajowej lęgowej czy krajowej zimującej itp., co najmniej 1 gatunku wędrownego.

4. Gatunki gromadne występujące w dużych zagęszczeniach – C4; ranga OSO nadawana jest obszarom, na których występują gatunki gromadne w określonej liczebności (występuje co najmniej 20 000 osobników ptaków wodno-błotnych, jednego lub większej liczby gatunków lub/i co najmniej 10 000 par jednego lub wielu wędrownych gatunków ptaków morskich; dotyczy to wszystkich okresów rocznego cyklu życiowego ptaków – okresu lęgowego, wędrownego lub zimowego).
5. Wybrane gatunki występujące w dużych stadach podczas wędrowki – C5; ranga OSO nadawana jest obszarom, na których wybrane ptaki (bocian biały, żuraw, ptaki drapieżne) występują w dużych koncentracjach podczas wędrowki (regularnie występuje na wędrowce co najmniej 5 000 osobników bocianów białych, co najmniej 3 000 żurawi lub 3 000 ptaków drapieżnych).
6. Gatunki zagrożone w państwach Unii Europejskiej, czyli gatunki z Załącznika I w odniesieniu do zasobów krajowych – C6; ranga OSO nadawana jest obszarom, na których występuje co najmniej 1% krajowej populacji gatunku (lęgowej, wędrującej lub zimującej).
7. Inne kryteria ornitologiczne – C7; ranga OSO nadawana jest obszarom wyznaczonym na podstawie innych kryteriów ornitologicznych (podobnych lecz nie równych C1–C6).

Spełnienie choćby jednego z wymienionych siedmiu kryteriów w stosunku do co najmniej jednego gatunku ptaka jest wystarczające do nadania obszarowi rangi OSO.

Podstawa kwalifikowania **Specjalnych Obszarów Ochrony** określają załączniki I i II Dyrektywy Siedliskowej, czyli lista typów siedlisk, gatunków roślin i zwierząt, których ochrona wymaga desygnowania obszarów. Kryteria dotyczące wyboru obiektów kwalifikujących się do określenia jako obiekty będące przedmiotem zainteresowaniem Wspólnoty i wyznaczenia jako Specjalne obszary Ochrony określone są w załączniku III.

W stosunku do typów siedlisk i gatunków fauny i flory stosuje się kryteria ogólne i szczegółowe.

TWORZENIE SIECI NATURA 2000 W POLSCE OPIERA SIĘ NA PIĘCIU NAJWAŻNIEJSZYCH ZASADACH:

1. Utworzenie sieci Natura 2000 w Polsce nie ma na celu zastąpienia istniejącego systemu ochrony przyrody.
2. Obszary Natura 2000 mogą być chronione w ramach tego systemu, szczególnie jako parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerwy przyrody.
3. Mogą one także poprawnie funkcjonować na terenach użytkowanych w ramach gospodarki rolnej, leśnej, wodnej i turystycznej.
4. Ustanowienie obszaru Natura 2000 jest wskazaniem i podkreśleniem jego rangi i znaczenia dla zachowania przyrodniczego dziedzictwa europejskiego.
5. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zabezpieczenie trwałej egzystencji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków ważnych z punktu widzenia ochrony różnorodności biologicznej krajów Wspólnoty Europejskiej.

Przepisy unijne stanowiące podstawę dla tworzenia sieci Natura 2000 zostały wprowadzone do polskiego

prawa wraz z opublikowaniem ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. 1336)

Podstawą tworzenia sieci Natura 2000 oraz zarządzania nią są unijne dyrektywy oraz dostosowane do nich krajowe akty prawne:

- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) – określa m.in. sposób tworzenia obszarów Natura 2000, zarządzania nimi, czy prowadzących nadzór,
- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko** (Dz. U. z 2023, poz. 1094 z późn. zm.) – określająca m.in. procedurę przeprowadzania oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na obszary Natura 2000 i udział społeczeństwa w tej procedurze oraz sporządzaniu planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000,
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000** (Dz.U. 2010 nr 77 poz. 510) – określające typy siedlisk i listę gatunków roślin i zwierząt, które na terenie RP wymagają utworzenia obszarów Natura 2000,
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000** (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 ze zm.) – wyznaczające obszary specjalnej ochrony ptaków,
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000** – wyznaczające kolejne obszary specjalnej ochrony ptaków,
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000** (Dz.U. 2010 nr 64 poz. 401),
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000** (Dz.U. 2010 nr 34 poz. 186).

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków,
- specjalne obszary ochrony siedlisk,
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

W granicach administracyjnych miasta Włocławek Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 tworzą dwa obszary: Obszary Specjalnej Ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003 i Włocławska Dolina Wisły PLH 040039. Tereny te obejmują głównie rzekę Wisłę wraz z terenami do niej przyległymi.

Obszary Specjalnej Ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003

Podstawa prawna : Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 ze zm.).

Obszar obejmuje prawie naturalną dolinę Dolnej Wisły bez odcinka ujściowego – na odcinku pomiędzy Włocławkiem a Przegaliną. Ogólna powierzchnia tego obszaru to 33 559,04 ha w tym w województwie kujawsko – pomorskim znajduje się 22 711, 66 ha. Rzeka płynie w naturalnym korycie prawie na całym odcinku, z namuliskami, łachami piaszczystymi i wysepkami, w dolinie zachowane są starorzecza i niewielkie torfowiska niskie; brzegi pokryte są mozaiką zarośli wierzbowych i lasów łęgowych, a także pól uprawnych i pastwisk. Miejscami dolinę Wisły ograniczają wysokie skarpy, na których utrzymują się murawy kserotermiczne i grądy zboczowe. W granicach obszaru Wisła przepływa przez kilka dużych miast, jak: Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz, Tczew. Wody śródlądowe (stożące i płynące) zajmują 31% obszaru, siedliska łąkowe i zaroślowe zajmują 21%, a siedliska leśne 8%. Obszar jest ostoją ptaków o randze europejskiej. Mimo, że awifauna obszaru nie jest całkowicie poznana wiadomo, że gniazduje tu ok.180 gatunków ptaków. Teren stanowi bardzo ważną ostoję dla ptaków migrujących i zimujących (m.in. zimowisko bielika). W okresie wędrówek ptaki wodno-błotne występują w obrębie obszaru w bardzo dużych koncentracjach – do 50 000 osobników. Występują tu co najmniej 44 gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Szczególne znaczenie mają populacje gatunków takich jak: bielik, gęś, nurogęś, ohar, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, zimorodek, ostrygojad, bielaczek. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje także derkacz, mewa czarnogłowa, sieweczka rzeczna. Bogata fauna innych zwierząt kręgowych, bogata flora roślin naczyniowych (ok.1350 gatunków) z licznymi gatunkami zagrożonymi i prawnie chronionymi, silnie zróżnicowane zbiorowiska roślinne, w tym zachowane różne typy łągów, a także cenne murawy kserotermiczne wskazuje na bardzo wysoką wartość przyrodniczą tego obszaru.

Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej E 39. Występują tu co najmniej 44 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi. Dolina stanowi teren łąkowy dla ok. 180 gatunków ptaków., a także bardzo ważną ostoję dla ptaków migrujących i zimujących. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielika, nurogesi, ohar, rybitwy białoczelnej, rybitwy rzecznej, zimorodka, ostrygojada. W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje również derkacz, mewa czarnogłowa, sieweczka rzeczna.

W okresie wędrówek ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach do 50 tys. osobników, a zimą do 40 tys. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji krajowej szlaku wędrówkowego takich gatunków ptaków jak: bielik, gągoł, nurogęś oraz bielaczek. Bogata jest fauna innych zwierząt kręgowych. Wśród gatunków wymienionych w Załączniku II dyrektywy siedliskowej zanotowano m.in.

ryby: minóg rzeczny, boleń, piskorz, koza, głowacz białopłetwy, ciosa,

płazy: traszka grzebieniasta, kumak nizinny,

ssaki: bóbr europejski, wydra europejska, wilk szary oraz nietoperze: mopek zachodni, nocek duży.

Foto MM: Bocian biały

Foto M.M. Tama bobrowa i zgrzyzy – efekt działalności bobra europejskiego

Do najcenniejszych zbiorowisk roślinnych w Dolinie należą różne typy łągów oraz murawy kserotermiczne. Flora roślin naczyniowych liczy ok. 1350 gatunków. Występują liczne gatunki roślin zagrożonych i prawnie chronionych. Są to m.in.: leniec bezpodkwiatkowy, sasanka otwarta, starodub łąkowy i inne

Istniejące formy ochrony przyrody:

- Kępa Bazarowa – rezerwat przyrody
- Las łąkowy nad Nogatem – rezerwat przyrody
- Mątały – rezerwat przyrody
- Rzeka Drwęca – rezerwat przyrody
- Wielka Kępa – rezerwat przyrody
- Wiosło Małe – rezerwat przyrody
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy – obszar chronionego krajobrazu
- Gniewski – obszar chronionego krajobrazu
- Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu – obszar chronionego krajobrazu
- Nizina Ciechocińska – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kwidzyńskiej – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Szkarpawy – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Strefy Krawędzowej Doliny Wisły – obszar chronionego krajobrazu
- Środkowożuławski – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Ujścia Nogatu – obszar chronionego krajobrazu
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Śródlądowych na pld. od Torunia – obszar chronionego krajobrazu
- Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego – park krajobrazowy

Ważne dla Europy gatunki zwierząt

(z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe(*):

Płazy – traszka grzebieniasta, kumak nizinny,

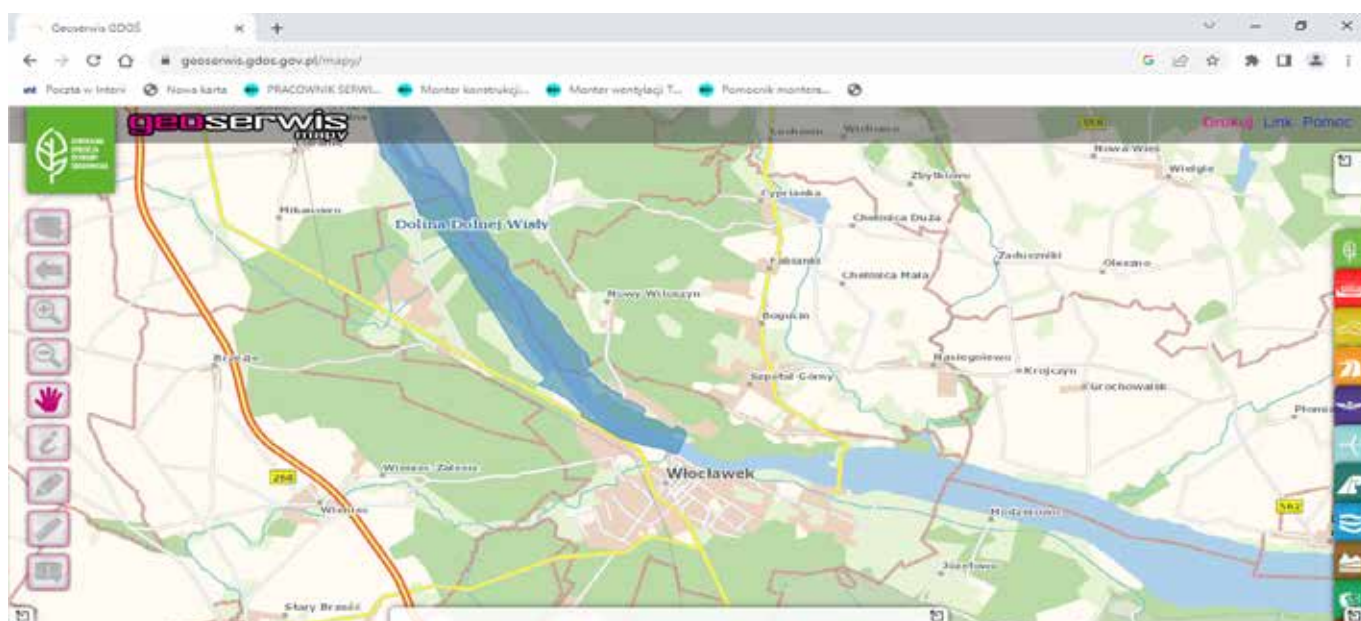
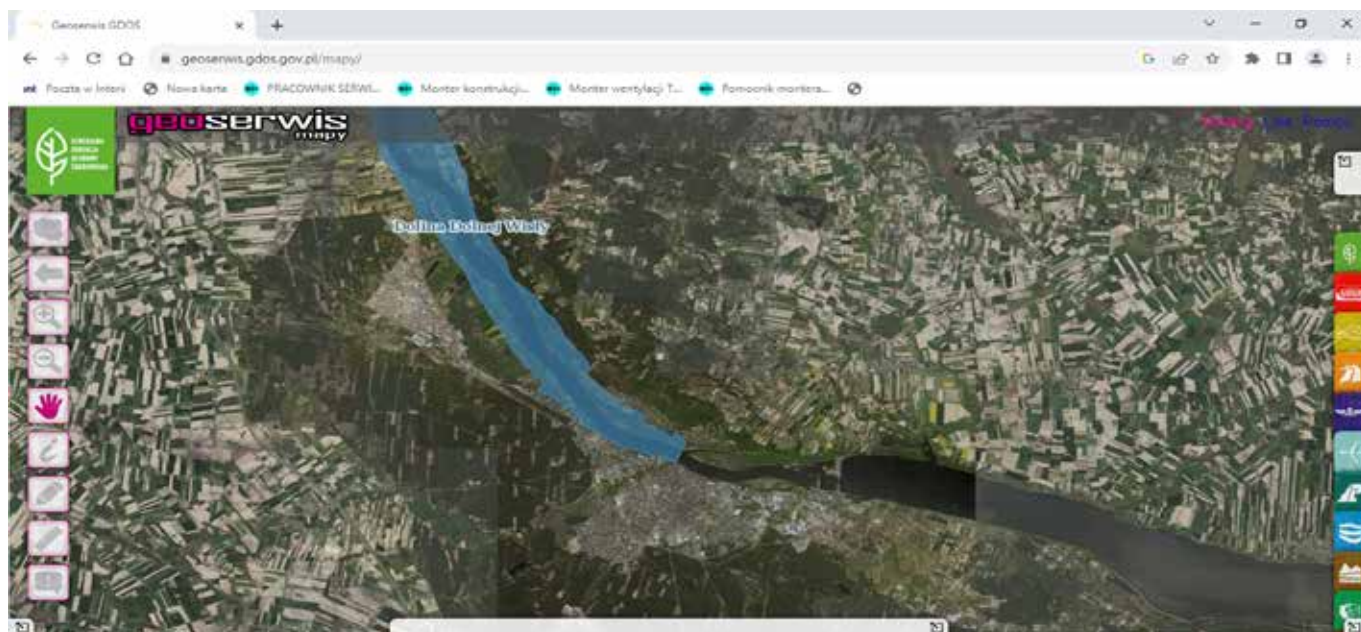
Ssaki: mopek, nocek duży, bóbr europejski, wilk *, wydra,

Ptaki: ortolan, gąsiorek, świergotek polny, jarzębatka, dzięcioł średni, dzięcioł czarny, kraska, zimorodek, rybitwa białoczelna, rybitwa zwyczajna (rzeczna), rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, mewa mała, mewa czarnogłowa, szablodziób, batalion, derkacz, zielonka, żuraw, błotniak łąkowy, błotniak zbożowy, błotniak stawowy, kania czarna, kania ruda, trzmielojad, bielik, rybołów, łabędź czarnodzioby (mały), łabędź krzykliwy, bocian czarny, bocian biały, bąk, czapla biała;

Ryby: ciosa, głowacz białopłetwy, koza, boleń, piskorz, różanka, minóg rzeczny,

Ważne dla Europy gatunki roślin

(z Zał. II Dyr. siedliskowej), w tym gatunki priorytetowe(*): leniec bezpodkwiatkowy, sasanka otwarta, starodub łąkowy

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Fot MM: Dolina rzeki Wisły – ujście rzeki Zgłowiączki i widok na most im. Edwarda Śmigły-Rydz w Włocławku

WŁOCŁAWSKA DOLINA WISŁY PLH 040039

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Włocławska Dolina Wisły (PLH040039) Dz. U. 2021 poz. 1720)

Obszar zlokalizowany w południowo-wschodniej części Kotliny Toruńskiej, a częściowo w Pradolinie Toruńsko–Eberswaldzkiej. Jest to ok. 30 km odcinek doliny Wisły (od 647,75 do 704 km biegu rzeki) między tamą we Włocławku a miejscowością Nieszawa o powierzchni 4 763,76 ha. Teren obejmuje koryto rzeki oraz terasę zalewową wraz z otaczającym obszarem, z lokalnie występującymi stromymi stokami doliny. Dla Włocławskiej Doliny Wisły, charakterystyczne są formacje geomorfologiczne typowe dla dużych, nieuregulowanych rzek nizinnych, takich jak: piaszczyste wyspy w korycie rzeki, starorzecza o znacznej powierzchni, strome skarpy, krawędzie erozyjne i podcięcia. Uwagę zwracają także występujące progi tektoniczne oraz odcinków przełomowe. Rzeka tworzy długie zakola zajmujące ok. 1/3 powierzchni przy średnim stanie wód. Warunki siedliskowe i szata roślinna dna doliny tego odcinka Wisły kształtuje się przy bezpośrednim udziale wód rzecznych. W obrębie obszarów akumulacji, bezpośrednio sąsiadującym z korytem rzeki, ukształtowały się siedliska inicjalne, a pierwotna sukcesja roślinności związana jest z początkowymi stadiami rozwoju gleb. W obrębie starorzeczy zachodzi akumulacja biologiczna, prowadząc do naturalnych procesów łądowacenia. Różnorodność siedlisk w przekroju poprzecznym dna doliny kształtowana jest w oparciu o aktualny stan i dynamikę uwilgotnienia oraz wiąże się ze składem mechanicznym utworów powierzchniowych.

Ukształtowane w dolinnym krajobrazie Wisły biotopy i zasiedlające je fitocenozy charakteryzują się znacznie większym zróżnicowaniem i skomplikowaniem struktury, niż te tworzące krajobraz płaskiego dna doliny. Zaawansowane w różnym stopniu procesy glebowe determinują różnorodność zbiorowisk roślinnych na zboczach, mających postać od inicjalnych, poprzez murawowe i zaroślowe, aż do zbiorowisk leśnych na dojrzałych glebach. Znaczne zróżnicowanie orograficzne, wpływające na zmienność warunków mikroklimatycznych, stwarza możliwość występowania siedlisk flory o charakterze kserotermicznym.

Warunki siedliskowe i struktura szaty roślinnej Włocławskiej Doliny Wisły ukształtowane zostały przy wyraźnym wpływie człowieka od czasów prehistorycznych, z intensyfikacją przypadającą na okres średniowieczny, w wyniku czego dominuje krajobraz rolniczy, a z lasów pokrywających niegdyś dno i graniczące z doliną wyżyczyzny pozostały jedynie rozproszone fragmenty. Typowe dla tego odcinka liczne piaszczyste łachy i muliste nanosy w korycie są formowane wskutek procesu depozycji materiału erodowanego z dna rzeki poniżej tamy we Włocławku. Powierzchnia odsłoniętych łach jest uzależniona nie tyle od generalnego poziomu wody w rzece, co przede wszystkim od krótkoterminowych zmian poziomu wody wynikających z wymiany wody w elektrowni Włocławek. Na tym odcinku rzeki dzienna amplituda poziomu wody wynosi 1,5 – 2,0 m w rejonie Włocławka a 1,0 m koło Nieszawy (maksimum wynosi 3 m).

Foto MM: Widok na dolinę Wisły z terenu rezerwatu Kulin

Nowe ławice piaskowe są kolonizowane przez efemeryczne zbiorowiska roślinne *Bidentetea tripartiti* i *Isoeto-Nanojuncetea*. Na tym odcinku rzeki występują starsze wyspy porośnięte głównie przez młode wierzbowo-topolowe zarośla, z domieszką krzewów wierzbowych i bylin oraz typowe zarośla wierzbowe *Salicetum triandro-viminalis*. Obecnie, większość starych wysp jest połączona z brzegiem rzeki groblami. Dlatego funkcjonują one jako wyspy tylko przy wysokich stanach wody. Występują tu łańcuchy starorzeczy zarówno uformowanych naturalnie jak i stworzonych w czasie prac hydrotechnicznych. Wodne zbiorowiska rozwijają się w miejscach cofek oraz tam, gdzie prąd wody jest spowolniony. Przechodzą one stopniowo w szuwały rozwijające się wzdłuż brzegu. Obwałowania zbudowane blisko koryta rzeki pod koniec XX. wieku występują tylko lokalnie. Bardziej lub mniej wyniesione i okresowo zalewane tereny blisko sąsiadujące z korytem rzeki są porośnięte mozaiką ziołorośli i muraw z pojedynczymi drzewami lub grupami drzew bądź krzewów. Powszechnie występują młode wierzbowo-topolowe drzewostany oraz wierzbowe zarośla. Często są także typowe wierzbowe zbiorowiska: *Salicetum triandro-viminalis*, *Salicetum albo-fragilis* oraz topolowe *Populetum albae*. Stwierdzono tu także *Senecion fluviatilis*, *Convolvulum sepium*, *Aegopodium podagrariae*. W dolinie koło Włocławka znajdują się pozostałości wielogatunkowych zbiorowisk leśnych: *Ficario-Ulmetum minoris*, *Violo odoratae-Ulmetum minoris* i *Alno-Ulmion*.

Ogółem lasy zajmują około 1/4 obszaru. Powszechne są łąki i pastwiska w tym również przesuszone, ubogie w gatunki, zagospodarowane rolniczo. Podobne zbiorowiska murawowe występują na obwałowaniach, przydrożach i niekserotermicznych zboczach. Żyźniejsze i rzadziej zalewane tereny są często użytkowane jako pola uprawne. Tereny porośnięte przez murawy kserotermiczne i zbiorowiska łąk, zarastają w wyniku zaprzestania pasterstwa (wypasu) wypalania i wykaszania. Zastępują je zarośla tarniny, głogu, róży itp. tzw. czyżnie. Lasy i zarośla porastające niegdyś zbocza doliny rozwijają się płatami. Zarośla olszowe występują w zatorfionych marginalnych częściach doliny oraz przy źródłach koło Wólne, Bobrowniki oraz w ujściu rzeki Mień.

Najcenniejszym fragmentem Włocławskiej Doliny Wisły jest jej południowo-wschodni kraniec zdominowany przez zbiorowiska łąkowe, urozmaicone leśnymi zbiorowiskami ciepłolubnymi i roślinnością kserotermiczną. Obszar ten, o powierzchni 57,6 ha na mocy rozporządzenia nr 277/01 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 października 2001 r. objęto ochroną w postaci rezerwatu przyrody „Kulin”, którego nadrzędnym celem jest zachowanie ze względów przyrodniczych, dydaktycznych i krajobrazowych wielogatunkowych drzewostanów o cechach zbliżonych do naturalnych. Leżący na skarpach we Włocławku rezerwat jest jednym z najcenniejszych w Polsce, ze względu na cel ochrony. Chroni się w nim przedstawiciela stepowej roślinności pontyjskiej, jedną z dwóch w Polsce, izolowanych geograficznie populacji dyptamu jesionolistnego *Dictamnus albus*.

W rezerwacie podziwiać można niezwykle różnorodność zbiorowisk roślinnych – muraw stepowych i psamofilnych, ciepłolubnych okrajków, zarośli kserotermicznych oraz zbiorowisk łąkowych (łąka zboczowa i łąka

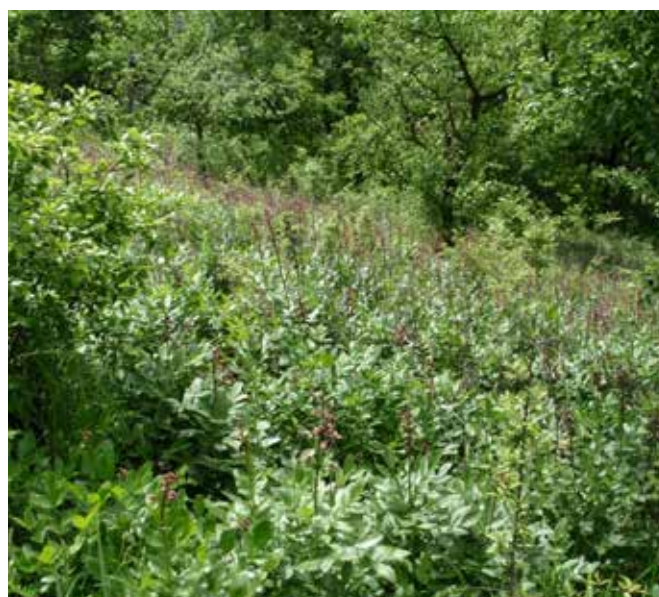
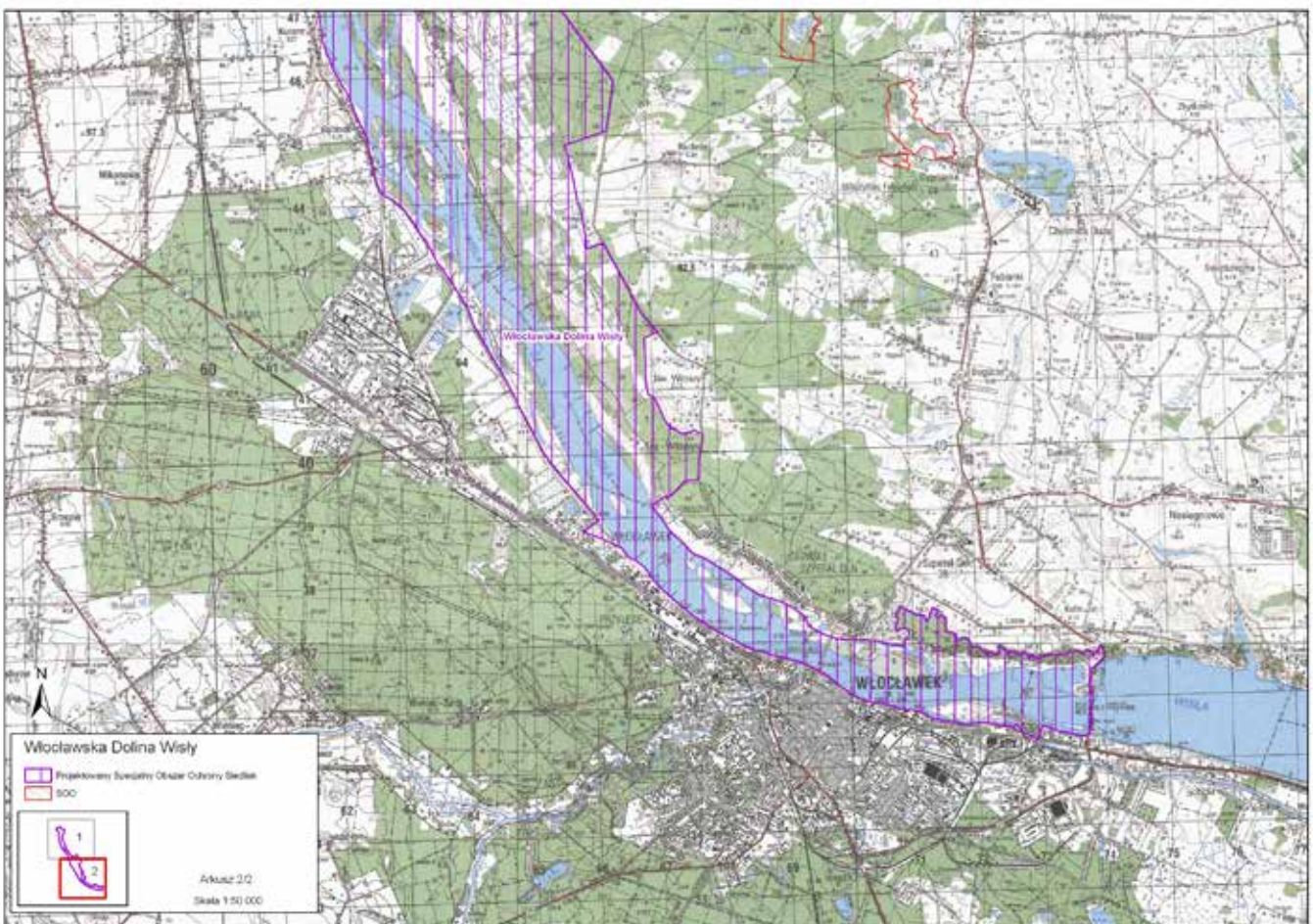
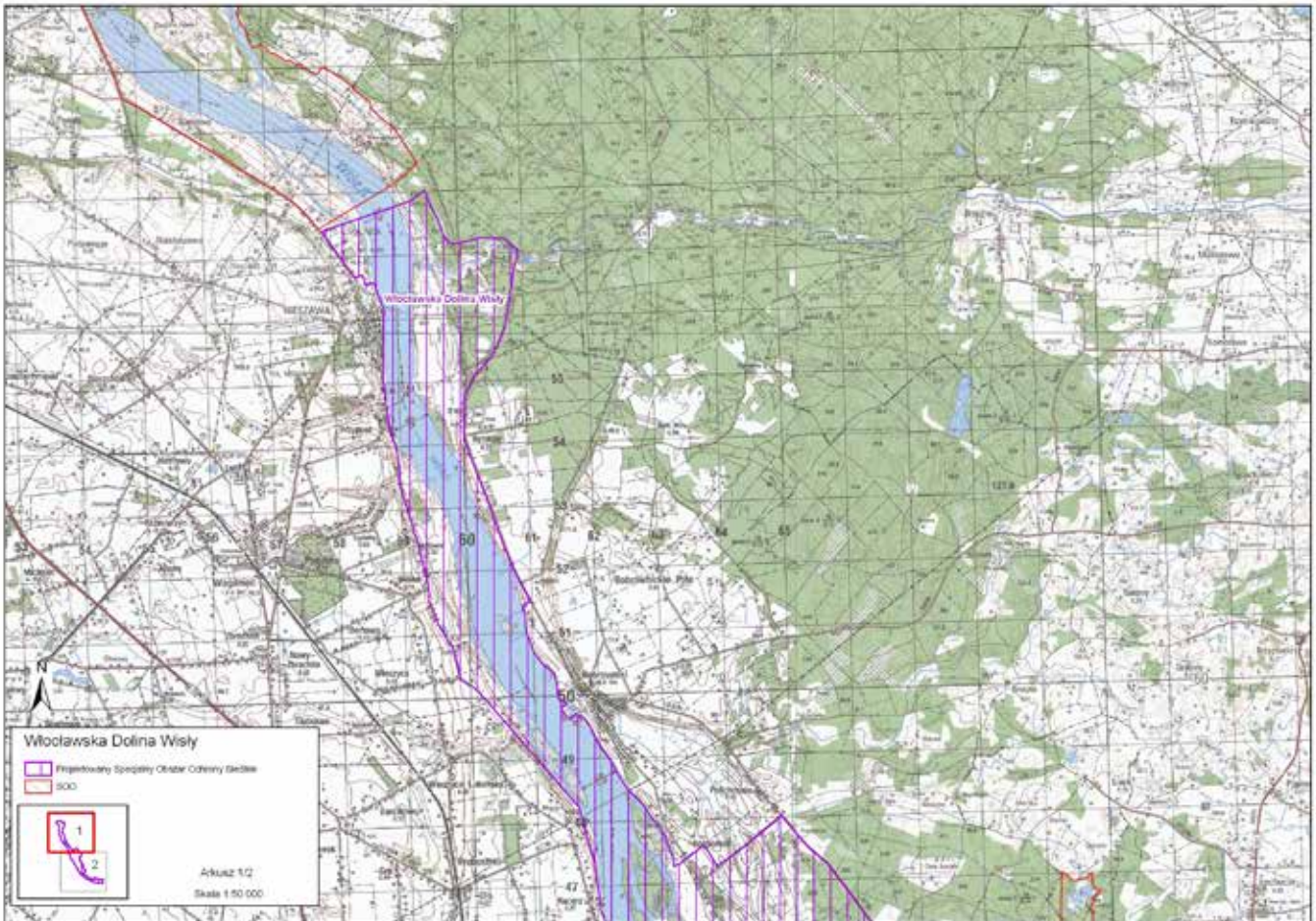

Foto MM: Rezerwat Kulin – Dyptam jesionolistny („Gorejący krzak Mojżesza”)

subkontynentalny), dąbrowy świetlistej oraz niewielki płat górskiego łągu jesionowego. Dyptam jesionolistny występuje w towarzystwie wielu innych osobliwości florystycznych, takich jak: oman szorstki *Inula hirta*, wężymord stepowy *Scorzonera purpurea*, ostnica Jana *Stipa joannis*, dzwonek syberyjski *Campanula sibirica*, dziewczanna fioletowa *Verbascum phoeniceum* czy ożota zwyczajna *Linum catharticum*. W bogatym runie zbiorowisk leśnych znalazło dla siebie miejsce dużo gatunków rzadkich i chronionych, takich jak: kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, koniczyna długokłosa *Trifolium rubens*, wyki – kaszubska *Vicia cassubica*, lędźwianowata *V. lathyroides* i grochowata *V. pisiformis*.

Źródło: NATURA 2000: <http://natura2000.mos.gov.pl>

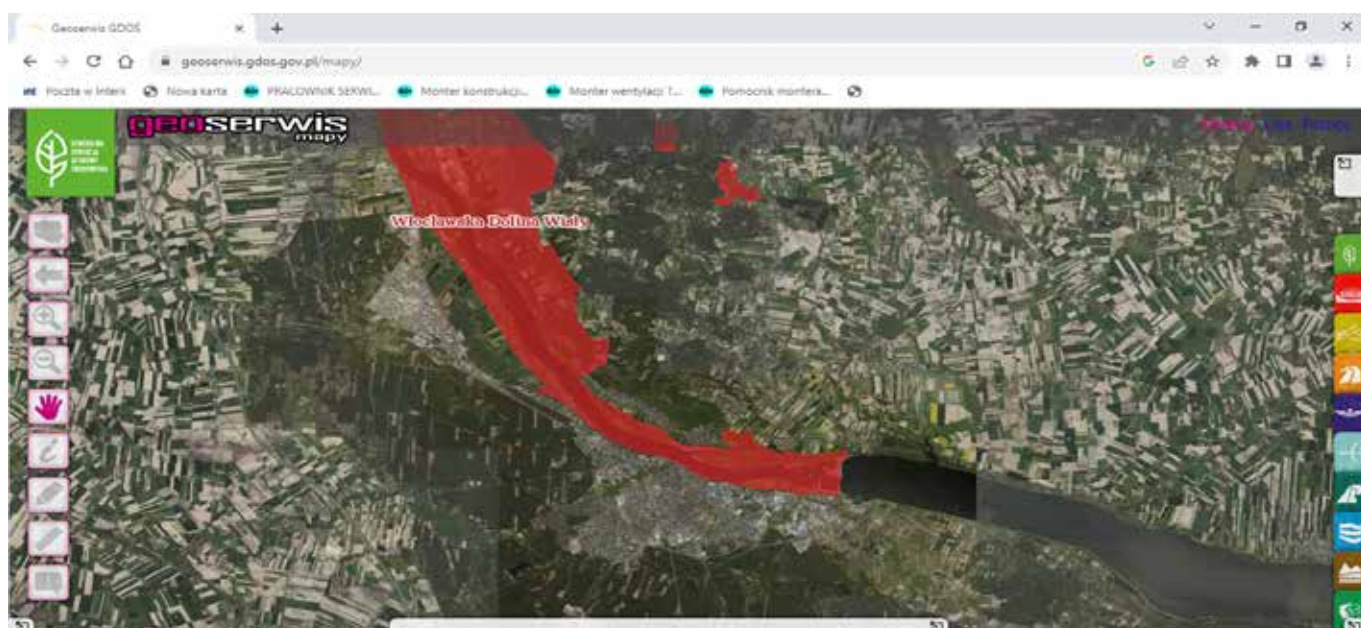
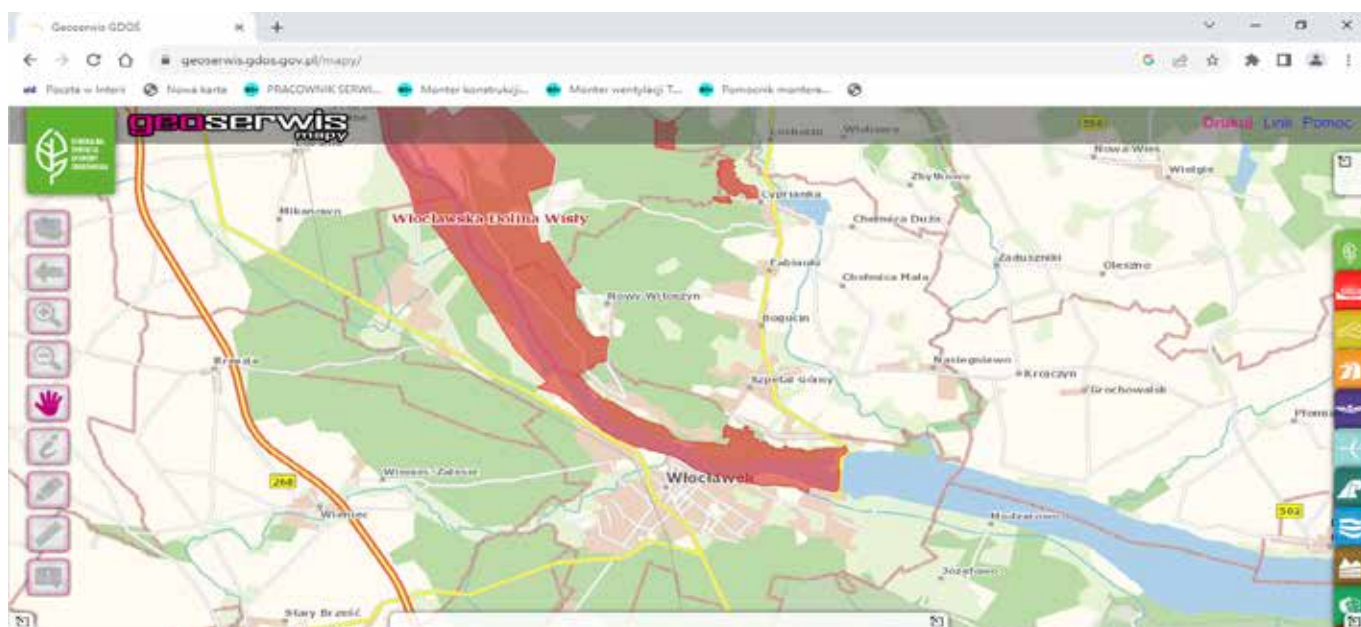
Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony lasów łągowych i siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej, oraz związanej z nią fauny, w tym gatunku ryby z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie na terenie ostoi stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 5 gatunków zwierząt z tej dyrektywy, a ponadto 22 gatunki roślin i zwierząt wymienione na regionalnych i lokalnych czerwonych listach, 7 gatunków roślin i zwierząt chronionych w ramach międzynarodowych konwencji, 60 gatunków zwierząt i roślin rzadkich w Polsce.

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

- 3150** starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion **1,0%**
- 6210** murawy kserotermiczne – priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków **1,0%**
- 6430** ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne – **1,0%**

- 6510** niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie – **1,0%**
- 9170** łąk środkowoeuropejski i subkontynentalny – **1,0%**
- 91E0** łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe – **4,0%**
- 91F0** łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe – **1,0%**
- 91I0** ciepłolubne dąbrowy – **1,0%**.

W granicach obszaru znajdują się reliktowe stanowiska cennych gatunków kserotermicznych roślin obejmujących gatunki psammofilne. Inną grupę o dużym znaczeniu dla ochrony przyrody tego obszaru stanowią gatunki typowe dla nadrzecznych siedlisk. Obszar jest również ważny z punktu widzenia ochrony ptaków. Stwierdzono tu 52 gatunki ptaków z I Załącznika Dyrektywy Rady 79/409/EWG i 46 gatunków ptaków migrujących nie wymienionych w tym załączniku. Obszar obejmuje część ekologicznego korytarza Wisły, który został identyfikowany jako teren priorytetowy dla ochrony w sieciach ECONET i IBA, ważnego dla migracji wielu gatunków.

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Foto MM. Włocławska Dolina Wisły w rejonie Włocławka

Literatura

1. Bagdziński S. L. (red.), 1997, Środowisko przyrodnicze w województwie włocławskim. Włocławskie Towarzystwo Naukowe, Włocławek.
2. Gierszewski P. – Charakterystyka środowiska hydrochemicznego wód powierzchniowych zachodniej części Kotliny Płockiej, PAN Prace Geograficzne nr 176, Wrocław 2000.
3. Głowaciński Z., Bieniek M., Dyduch A., 1980, Stan awifauny kręgowców i wybranych bezkręgowców Polski – wykaz gatunków, ich występowanie, zagrożenia i status ochrony, PWN, Warszawa – Kraków.
4. Grimmett R.F.A., Jonem T.A., 1989, Important bird areas in Europe. ICPB, Technical Publication No.9.
5. Gromadzki M., Durcz A., Głowaciński Z., Wieloch M., 1994, Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Biblioteka Monitoring Środowiska, Gdańsk.
6. Gromadzki M. (red) 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny – Ptaki część I i II. Ministerstwo Środowiska, Warszawa T.7 (część I), s.265.
7. Indykiewicz P., Krasicka-Korczyńska E.2008. Obszaru Natura 2000 w województwie kujawsko-pomorskim. KPODR w Minikowie, Oddział w Przysieku, Minikowo 2008.
8. Kondracki J., 2000. Geografia regionalna Polski. Wyd. 2. Wydaw. Nauk. PWN, Warszawa.
9. Modrzejewska M., 2007. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w dolinie środowej Wisły w sąsiedztwie Zbiornika Włocławskiego (w:) Kunikowski S. (red)., Środowisko przyrodnicze i kulturowe dorzecza Wisły w województwie kujawsko-pomorskim – materiały konferencyjne, Włocławskie Towarzystwo Naukowe Włocławek.
10. Studziński S., Zieliński M., 1991. Dolina Wisły pod Włocławkiem – ostoja ptaków wodno-błotnych. Spotkania z Przyrodą Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej 2: 9-10.
11. Walasz K., Tworek S., Wiehle D., Ochrona Ptaków i ich siedlisk w Polsce, Kraków 2006, Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne Instytut Ochrony Przyrody PAN.
12. www: NATURA 2000: <http://natura2000.mos.gov.pl>
13. SDF pobrany ze strony internetowej Ministerstwa Środowiska / Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – SDF pobrany ze strony internetowej Ministerstwa Środowiska / Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Strony internetowe:

1. <http://ine.eko.org.pl>.
2. www.ht://Geo Melio-Kuj Pom.
3. <https://www.gdos.gov.pl>.
4. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>.
5. <http://geoportal.gov.pl>.
6. <https://www.google.pl/maps>.
7. <http://crfop.gdos.gov.pl>.
8. <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.
9. <https://www.gdos.gov.pl/akty-prawne>.
10. <http://www.wloclawek.torun.lasy.gov.pl/obszary-natura-2000>
11. <http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>
12. http://natura2000.org.pl/e-szkolenia/e1-ochrona-przyrody-w-polsce-2/_zrodla_informacji_o_ochronie_przyrody/
13. <http://natura2000.mos.gov.pl>

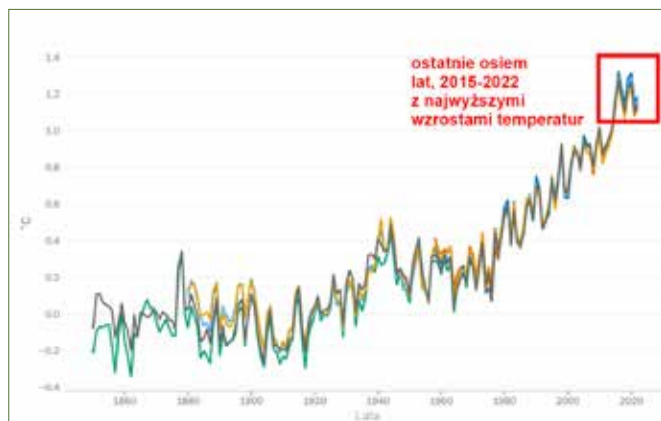
Wszędzie cieplej

dr Witold Lenart, klimatolog, sozolog, wierny miłośnik Ziemi Dobrzyńsko-Kujawskiej

Oficjalne dane serwowane przez odpowiedzialne instytucje międzynarodowe nie pozostawiają miejsca nawet na szczytę wątpliwości. Powietrze nad całym ziemskim globem jest coraz cieplejsze. W każdym miejscu, w każdej porze roku, od ćwierćwiecza jednoznacznie. Natomiast od czasów młodości najstarszych mieszkańców, wyraźnie, w sensie analiz statystycznych. Coraz więcej ludzi dostrzega to z niepokojem, stara się uzyskać szczegółowe informacje, które są wciąż za skromnie. Zbyt często zatem sięgamy po niefachowe interpretacje osób i instytucji obarczonych brakami wiedzy klimatologicznej.

Dlatego warto do znudzenia powtarzać, że:

- żadna poważna naukowa instytucja zajmująca się badaniami atmosfery nie podważa oceny globalnego ocieplenia zapisanej powyżej oraz że:
- najpewniejsze dane globalne, wielokrotnie przetrawione przez złożony system weryfikacyjny i porównawczy, dostarczane są przez agendy Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO). Regularne raporty WMO płynące z jej siedziby w Genewie są łatwo dostępne, dzięki podsumowaniom czytelne dla wszystkich, ale też wyważone i pozbawione populistycznych manipulacji. Każdy zainteresowany powinien z nich korzystać, by budować własny, także lokalny pogląd na możliwe następstwa ocieplenia.

Obraz globalnego ocieplenia wg danych WMO z różnych estymacji. Przebieg wzrostu średniej rocznej temperatury powietrza na Ziemi w okresie 1850-2022. Odchylenia od przeciętnych wartości z okresu 1850-1900. Raport WMO, 2023.

A zainteresowany powinien być właśnie każdy. W szczególności mieszkańiec pięknej Ziemi Dobrzyńskiej i Kujawskiej. Dla zachęty zamieszczamy tu najprostszymi z możliwych wykres przebiegu średnich temperatur powietrza na poziomie dwóch metrów nad gruntem lub wodą i lodem dla całej Ziemi od prawie dwustu lat. Są to wartości uśrednione w okresach rocznych, skorygowane różnymi metodami przez złożone systemy analityczne zależnie od metodyki pomiarów, fizycznych warunków lokalizacji stacji pomiarowych, procedur agregacji danych i ich prezentacji. Wykres powstał w bieżącym roku,

a więc obejmuje już rok 2022. W zasadzie zawiera jedną nieco „ząbkowaną „ linię, która powstała w wyniku wykorzystania co najmniej ćwierci miliarda pojedynczych obserwacji temperatury powietrza. Większość z nich wykonywana była z udziałem człowieka, prawie zawsze sumiennego obserwatora odczytującego wskazania termometrów cieczowych lub kontrolującego funkcjonowanie innych termometrów mechaniczno-elektrycznych sterowanych elektronicznie. Nie ma tu żadnych danych konceptualnych i modelowych, jest ciężka i żmudna praca ogromnej rzeszy bezimiennych pracowników służb pogody. Choćby przez szacunek dla nich nie wolno nam lekceważyć tych wyników. Przecież są wśród nich Rodacy, *nota bene* bardzo wcześnie włączeni do międzynarodowej wymiany danych atmosferycznych.

Co widać na wykresie? Skala temperatury obrazuje odstępstwo od średniej temperatury z okresu 50-lecia 1850-1900, czyli z lat, kiedy współczesne globalne ocieplenie jeszcze się nie zaznaczyło. Ścisłej, zaznaczyło się być może w bardzo nikłym stopniu. Od tych dawnych lat, kiedy na szczęście ludzie zaczęli już mierzyć temperaturę powietrza w sposób systematyczny, temperatura powietrza na Ziemi rośnie nieprzerwanie, z coraz mniej licznymi krótkoterminowymi spadkami, słabnięciami wzrostu, ale też z nagłymi pikami. Piki te od kilkunastu lat przekraczają różnicę charakteryzującą ocieplenie o cały stopień Celsjusza. Ostatnie osiem lat to lata o kolejnych najwyższych wzrostach globalnej temperatury. Ewenement nie notowany nigdy przedtem. Dwa wyraźne piki w tych latach sięgają wartości wzrostu temperatury o 1,3°C w stosunku do wspomnianego 50-lecia. To więcej niż prognozowali umiarkowani specjaliści od prognoz klimatu, o wiele więcej niż zapowiadali klimatyczni sceptycy.

Prosimy o wpisanie sobie tego wykresu do indywidualnych zbiorów wiedzy ogólnej w takiej części naszego mózgu, by nie uciekła nigdy. Ktoś zapyta – a co w 2023 roku? Jeszcze się nie skończył (piszemy we wrześniu), ale już wiadomo, że lato tegoroczne (miesiące od czerwca do sierpnia) było cieplejsze od zeszłorocznego aż o 0,7°C. Średnia temperatura powietrza wyniosła na Ziemi 16,8°C. Warto tu przypomnieć, że w pewnym przybliżeniu średnia temperatura lata na całej Ziemi powinna być zbliżona do średnich temperatur innych pór roku, jeśli dane pochodzą równomiernie z całej powierzchni planety. Tymczasem nasza, zakorzeniona u adeptów nauk o atmosferze, informacja o średniej globalnej temperaturze przygruntowego powietrza na Ziemi to 15,0°C. Czyli spodziewać się należy kolejnego roku, już dziewiątego z rekordowym ciepłem. Zauważmy, że Europa była jeszcze cieplejsza od reszty świata wraz z oceanami; prawie o 0,2°C, Polskie lato także, także nasze okolice. Mimo istotnych różnic termicznych pomiędzy krajami.

Dla szukających wiarygodnych sensacji, bo przecież tylko takie mogą być tu prezentowane, sygnalizujemy ekstremalnie wysokie temperatury w kanadyjskiej Arktyce. Odnotowano tam rekord wszech czasów + 37°C. My, co prawda, wciąż nie osiągnęliśmy polskiego rekordu

termicznego (40.2°C sto lat temu w Prószkowie na Opolszczyźnie), ale to tylko kwestia najbliższych paru lat. Dodajmy jeszcze, że cechą charakterystyczną obecnej fazy ocieplenia jest bezsporny fakt, że wzrosty temperatur obserwuje się we wszystkich zakątkach Ziemi. Praktycznie nie ma już miejsc, gdzie odnotowywano by istotne spadki temperatur średniorocznych. W zeszłym stuleciu takie sytuacje jeszcze miały miejsce.

Równoległe do zmian termicznych obserwujemy deformacje dystrybucji wilgoci. Chodzi nie tylko o opady, ale także transport pary wodnej, parowanie, zachmurzenie, intensywność zjawisk hydrometeorologicznych. Tu zaburzenia, a nawet tendencje, są gwałtowniejsze, trudniejsze do fizycznej interpretacji, więc i długoterminowej prognozy. Oczywiście są to procesy znaczące i niezwykle ważne dla cywilizacji. Może jednak o tym następnym razem.

Teraz pytanie regionalne – jak ten wzrost oceniać z punktu widzenia naszych śródkowopolskich mieszkańców. Ludzi którzy pamiętają śnieżne zimy i łagodne lata, którzy nie znoszą trzydziestostopniowych upałów i szukają chłodniejszych nisz w domach, ale i w krajobrazie. Czy tu, z dala od polskich gór, ale i daleko od ochładzającego powietrze Bałtyku, można jeszcze parę dekad wytrzymać, aż poważnie zabierzemy się za usuwanie antropogenicznych przyczyn globalnego ocieplenia?

Najpierw wiadomość nieoptymistyczna. Wzrost średniej temperatury rocznej o jeden stopień Celsjusza (to nastąpiło już u progu nowego tysiąclecia) oznacza zmianę ważnych z punktu widzenia warunków życia ludzi i biosfery; czyli zmianę określonych charakterystyk termicznych. Następuje to eksponentalnie, czyli wielokrotnie szybciej niż w podobnym stosunku, jak wzrasta temperatura średnia. I tak np. liczba dni gorących, czyli z temperaturą przekraczającą 25°C wzrasta co najmniej trzykrotnie w związku z obecnym ociepleniem o ów jeden stopień. Natomiast upalnych (powyżej 30°C) wzrasta kilka razy. Jeszcze silniej mnożą się mile brzmiące, ale bardzo dla nas dokuczliwe przypadki tak zwanych nocy gorących, czyli tych, gdy temperatura nie spada poniżej 20°C. Nad Toruńsko-Bydgoską Wisłą w połowie ubiegłego stulecia było takich nocy bardzo niewiele, przeciętnie jedna rocznie. Przy czym zazwyczaj przez kilka lat nie zdarzały się wcale. Obecnie notowane jest dziesięciokrotnie więcej, z tendencją do szybkiego wzrostu i gromadzenia się w uciążliwe serie noclegów w dyskomforcie termicznym. Jeszcze groźniej wygląda, niepełna jeszcze statystyka takich wskaźników termicznych jak frekwencja okresów z upałami, przeciętna ich długość, parametry komponowane z sumowania temperatur w okresach ważnych gospodarczo (np. budowlanych, rolniczych, rekreacyjnych itp.). Dalszy wzrost temperatur średnich uruchomi monitorowanie nowych charakterystyk np. liczby dni skrajnie upalnych z temperaturą powyżej 35°C, których przed pół wiekiem w Polsce praktycznie nie było.

Na dolnej skali temperatur zmiany też są procentowo większe, niż notowane w przypadku wartości średnich. I tak np. dni mroźnych (poniżej zera) jest na Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej dwukrotnie mniej niż przed laty, a dni bardzo mroźnych (najniższa temperatura poniżej -10°C) czterokrotnie mniej. Dni ekstremalnie mroźnych, kiedy temperatura obniża się przekraczając -20°C już się nie wprowadza do zestawień – praktycznie przestały się zdarzać.

Warto przy tej okazji zauważyć, że te bardzo istotne zmiany nie doprowadziły do istotnego zmniejszenia liczby dni przymrozkowych, kiedy minimalna temperatura wynosi poniżej zera, a maksymalna powyżej. Są to sytuacje niekorzystne gospodarczo, gdyż utrudniają transport i grożą awariami infrastruktury oraz stratami w uprawach. Powyższe każe bardzo ostrożnie interpretować szczegółowe następstwa globalnego ocieplenia. Mogą być one bardzo różne, zależnie od regionu geograficznego.

I jeszcze słowo o zmienności temperatur. W czasie i przestrzeni. Związana z globalnym ociepleniem dynamizacja atmosfery a zwłaszcza wzrost rozpraszanej w dolnej atmosferze energii, poprzez różne procesy jej wymiany, prowadzi do zwiększania tempa spadków i wzrostów temperatury oraz pojawiania się silniejszych poziomych gradientów termicznych. Powoduje to dodatkowe uciążliwości dla ludzi, zwłaszcza meteoropatów, ale też kłopoty z rozpoznaniem warunków klimatycznych terenów, gdzie sieć stacji pomiarowych nie jest zbyt gęsta. W tym miejscu przypomnijmy, że nasz region reprezentuje tylko jedna stacja synoptyczna IMGW w Toruniu, na której w 1959 zanotowano jako najwyższą temperaturę 38,2°C. Na szczęście wykorzystać można dane ze stacji leżących nieopodal: w Chojnicach, Pile, Kole, Płocku i Mławie. Polecamy także wiarygodne i prosto dostępne dane z pomiarów prowadzonych przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Wszystkie wymienione, ale też inne charakterystyki klimatologiczne związane z temperaturą powietrza mają swoistą cechę „regionalnej i lokalnej czułości”. Znaczący to, że konkretne wartości tych charakterystyk mogą się różnić zależnie od cech krajobrazu, jego pokrycia naturalnego i sztucznego, lokalnej cyrkulacji powietrza, także świadomych działań meliorujących klimat.

Teraz wkraczamy w sferę istotną dla Czytelnika „Eko-Wieści”. Jeśli przyjmujemy, a w świetle powyższego nie ma innego wyjścia, że wzrost temperatur dotyczy każdego miejsca na Ziemi i nie ma co liczyć, aby nasz skrawek Polski był wyjątkiem, to pytamy czy istnieją jakieś możliwości korzystnej modyfikacji tych wzrostów związane z warunkami lokalnymi. Odpowiedź jest pozytywna. Istnieją takie okoliczności, ale też możliwości. To znaczy możemy pisać o swoistych cechach mezoklimatu związanego z określonym pokryciem terenu, niektórymi elementami rzeźby oraz systemami miejscowej cyrkulacji powietrza. Możemy też wskazać, już bardziej uniwersalne, zabiegi świadome prowadzące do złagodzenia uciążliwości termicznych, przede wszystkim w okresach nadmiernie wysokich temperatur.

O swoistych cechach klimatu Doliny Wisły oraz młodoglacjalnych pojezierzy (Dobrzyńskiego, Kujawskiego, Gostynińskiego) pisaliśmy już nie raz. Powtarzamy najistotniejsze konstatacje. Najpierw oczywiste, nieco sensacyjne ostrzeżenie: otwarte tereny rozwianych wydm z eksponowanymi dosłonecznie łagodnymi stokami i podwyższonym albedo zagłębień deflacyjnych stwarzają możliwość pojawiania się ekstremalnie wysokich temperatur pełnego lata w sytuacji braku adwekcji, czyli ruchu powietrza. Być może nie będzie to zauważone, gdyż obecnie nie prowadzi się na większą skalę pomiarów klimatu lokalnego. Z drugiej strony jednak oczywisty jest pozytywny, odcinający piki upałów, wpływ wszystkich obszarów z wodami otwartymi oraz zespołów leśnych

i podmokłych. Także łagodzące znaczenie ma swista kompozycja zachmurzenia w strefie oddziaływania Zbiornika Włocławskiego, przecież drugiego, co do powierzchni śródlądowego zbiornika słodkiej wody w Polsce Zasięgi oddziaływań nie są duże, ale jednak istotne.

Wał chmur Stratocumulus nad Zbiornikiem Włocławskim.
Fot. Autora

Ponadto na uwagę zasługują mniejsze, nawet „podwórkowe” odmienności krajobrazu. Lewobrzeżne skłony tarasów pradolinach, głębsze wcięcia małych dopływów Wisły i różnie eksponowane odcinki, rozszerzenia, zwężenia dolin Drwęcy, Welu, Brdy, Noteci i innych tutejszych rzek, a nawet cieków okresowych. Fachowiec wskaże te miejsca, czasami o tych odmiennościach powie ktoś, kto obcował z krajobrazem dłużej. Globalne ocieplenie oznacza wzrost znaczenia takich miejscowych

odmienności. Ich inwentaryzacja jest ważnym elementem modnej dziś adaptacji do zmian klimatu.

Co do świadomych działań meliorujących zbyt ciepły klimat, to gama możliwości jest bardzo długa i oczywiście nie dotyczy tylko naszego regionu. Na pewno jest czas aby regularnie powtarzać wiele czasami starych zaleceń, przekazywać pomysły i znajdować środki na realizację. Tu znów mamy dwudzielność. Podstawowe obowiązki należą do samorządów, na ogólnokrajową strategię ze strony Państwa trudno bowiem liczyć. Stale wisi nad nią groźba obstrukcji ze strony licznych klimatosceptyków. Ponadto strategia taka musiałaby zaowocować programem, a program to bardzo duże pieniądze. A nie zawsze w dotyczących omawianego problemu rachunkach pod uwagę bierze się znaczne korzyści z wdrażania zasady „design with climate”.

Zatem proklimatyczne planowanie przestrzenne. Mniejsze albedo, mniej sztucznego ciepła, redukcja emisji gazów szklarniowych i promocja budownictwa z quasi naturalną klimatyzacją. Właśnie. W tej ostatniej kwestii tkwi wielka rola ludzi. Napiszmy tylko tyle, że w obecnych warunkach możliwe jest takie zaprojektowanie i wykonanie domu, także wielorodzinnego, by uniknąć konieczności klimatyzowania. Służą temu różnego rodzaju zabiegi architektoniczno-konstrukcyjne, proste gruntowe wymienniki ciepła (jeszcze nawet nie pompy), wewnętrzne zbiorniki chłodu, systemy przewietrzania naturalnego, obecność zieleni przydomowej i wewnętrznej. Wciąż za mało mamy w tej dziedzinie poradników o odpowiednim poziomie, co prowadzi niekiedy do przyjmowania agresywnej techniki bezdusznego biznesu.

Rozwinięcie tego tematu wymaga oczywiście miejsca, którego niestety już brakuje. Zatem jeszcze ostatnia uwaga i rada. Warto samemu, trochę hobbystycznie, zapoznać się z warunkami termicznymi swego mieszkania, domu, obejścia. Warunkiem jest zaopatrzenie się w miarę wiarygodne przyrządy, czyli termometry. Jest ich bardzo wiele, i bywają całkiem niedrogie. Mowa na przykład o niezbyt rozsądnie wycofanych termometrach cieczowych, także rtęciowych, które są długowieczne i relatywnie tanie. Pamiętajmy wszakże, by mierzyć temperaturę powietrza, a nie... termometru. Czyli na czujnik ma wpływać tylko stan termiczny tego powietrza, a nie energia prosto ze słońca, czy innych źródeł promieniowania. Seria pomiarów w różnych zakątkach związanych z naszym przebywaniem od razu wskaże na potrzebę zabiegów ułatwiających nam przetrwanie groźnej epoki globalnego ocieplenia. Aż do chwili, gdy uporamy się z jego przyczynami.

Komfortowo dla Pasażera, bezpiecznie dla środowiska – MPK elektryfikuje tabor miejski we Włocławku

Ekologiczna komunikacja miejska staje się już normą w polskich miastach, nie tylko w tych dużych, ale też i w mniejszych, co widać na przykładzie Włocławka. Dzieje się tak, ponieważ miasta przywiązują coraz większą wagę do jakości życia mieszkańców.

Na ten moment elektromobilność jest głównym trendem rozwojowym w transporcie publicznym na całym świecie. Włocławska komunikacja również obrała ten kierunek.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. posiada już 16 autobusów elektrycznych, które służą Mieszkańcom Włocławka i miastu, bo przecież mniej spalin, to zdrowsze powietrze.

Dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej włocławskie MPK w ostatnich miesiącach zakupiło 11 „elektryków” marki MAN. Autobusy te wykonują kursy w strefach,

gdzie panuje największy ruch drogowy – na przykład w Centrum, gdzie zadymienie miasta ma najwyższy poziom. „Elektryki” jeżdżą tymi trasami ok. 250 razy dziennie, co zmniejszyło emisję spalin o 26% w tym rejonie.

Autobusy miejskie to nieodłączny element codzienności, dlatego pojazdy bezemisyjne odgrywają tak ogromną rolę w aglomeracji. Zanieczyszczone powietrze to zgroza dla zdrowia i w tej kwestii istotne jest, że włocławskie „elektryki” wpływają na:

- zmniejszenie emisji CO₂,
- ograniczenie emisji tlenków azotu oraz
- ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów.

Warto dodać, że Włocławek znajduje się na liście miast wiodących prym w ilości autobusów elektrycznych a ekologiczny transport stał się jednym z głównych celów na przyszłość.

Adaptacja do zmian klimatu

Miejski Zakład Zieleni i Usług Komunalnych

ul. Zielna 13/21, 87-800 Włocławek,

tel.: (54) 412-13-23,

e-mail: biuro@mzziuk.pl

Miejski Zakład Zieleni i Usług Komunalnych skutecznie realizuje działania adaptacyjne do zmian klimatu dla terenie miasta Włocławek, poprzez

- regularną pielęgnację i wycinka drzew stwarzających zagrożenie w czasie silnych wiatrów i burz.

- ochronę i rozwój terenów zielonych (nasadzenia drzew, krzewów i innych roślin) w tym utrzymanie terenów zieleni (parków, skwerów i zieleńców)

- wprowadzanie gatunków roślin ozdobnych o różnych wymaganiach środowiskowych ze szczególnym uwzględnieniem zdolności przystosowania do zmieniających się warunków klimatycznych.

Wskaźniki osiągnięcia celów Planu Adaptacji;

- wzrost powierzchni terenów zieleni dostępnych dla mieszkańców
- wzrost liczby nasadzonych drzew i krzewów
- regularna pielęgnacja i wycinka drzew stwarzających zagrożenie w czasie silnych wiatrów i burzy – cel osiągnięty.

Punkty zbiórki drobnych elektroodpadów

W kwietniu br. PGK „Saniko” wdrożyła na terenie Miasta Włocławek pilotażowy program selektywnego zbierania drobnych elektroodpadów. Na czterech głównych osiedlach Miasta pojawiły się tzw: STACJE ZBIÓRKI MAŁYCH ELEKTROODPADÓW tj:

- Śródmieście (przy Urzędzie Miasta na Zielonym Rynku) – 1 szt.
- Osiedle Kazimierza Wielkiego przy ul. Ostrowskiej (pętla) – 1 szt.
- Osiedle Południe przy ul. Kaliskiej (obok „Zielonego przystanku”) – 1 szt.
- Osiedle Zamacze przy basenie międzyosiedlowym – 1 szt.

Stacje przystosowane są do zbiórki drobnych elektroodpadów takich jak: baterie, żarówki, drobny sprzęt komputerowy (tonery), ładowarki, telefony. Pojemniki posiadają 7 wkładów o pojemności 30L z wrzutem dopasowanym kształtem i oznaczonym piktogramem.”

Punkt Naprawy i Wymiany Rzeczy Użytych PSZOK

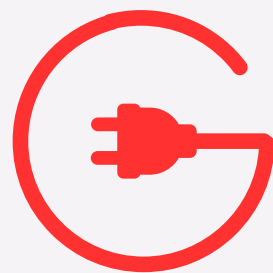

21 marca 2022 roku w PSZOK-u przy ul. Komunalnej 4 we Włocławku uruchomiony został Punkt Naprawy i Wymiany Rzeczy Użytych. Jest to miejsce, w którym przedmioty mają szansę zyskać „drugie życie”. Mieszkańcy Włocławka mają możliwość oddać do punktu m.in.:

- meble (np. stoły, szafy, fotele, tapczany),
- książki, albumy
- sprzęt sportowy,
- zabawki, gry planszowe,
- artykuły gospodarstwa domowego,
- narzędzie (oprócz sprzętu elektrycznego)

Odbiór przedmiotów jest bezpłatny, wystarczy wypełnić niezbędne dokumenty. Wszystkie przedmioty oddane do Punktu są umieszczane na stronie internetowej Spółki pod adresem: www.saniko.com.pl/punkt-wymiany na której, każdy ma możliwość zobaczyć i zarezerwować przedmiot który, go interesuje. Punkt czynny jest w godzinach pracy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) we Włocławku znajdującego się przy ul. Komunalnej 4. Celem utworzenia Punktu było zmniejszenie ilości odpadów poprzez odzysk przedmiotów nadających się do dalszego użytkowania.

PUNKTY ZBIÓRKI DROBNYCH ELEKTROODPADÓW

W kwietniu br. PGK "Saniko" wdrożyła na terenie Miasta Włocławek pilotażowy program selektywnego zbierania drobnych elektroodpadów. Na czterech głównych osiedlach Miasta pojawiły się tzw:

STACJE ZBIÓRKI MAŁYCH ELEKTROODPADÓW tj:

- Śródmieście (przy Urzędzie Miasta na Zielonym Rynku) – 1 szt.
- Osiedle Kazimierza Wielkiego przy ul. Ostrowskiej (pętla) – 1 szt.
- Osiedle Południe przy ul. Kaliskiej (obok „Zielonego przystanku”) – 1 szt.
- Osiedle Zazamcze przy basenie międzyosiedlowym – 1 szt.

Stacje przystosowane są do zbiórki drobnych elektroodpadów takich jak: baterie, żarówki, drobny sprzęt komputerowy (tonery), ładowarki, telefony. Pojemniki posiadają 7 wkładów o pojemności 30 l z wrzutem dopasowanym kształtem i oznaczonym piktogramem.”

SANIKO

PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ SANIKO SP. Z O.O.

PUNKT NAPRAWY I WYMIANY RZECZY UŻYWANYCH

PSZOK

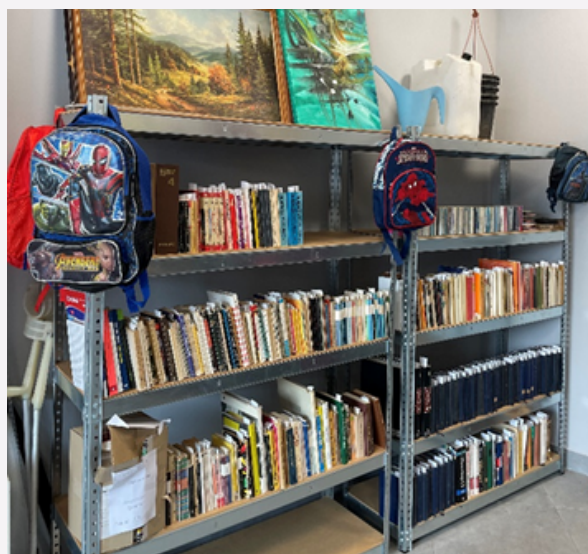
21 marca 2022 roku w PSZOK-u przy ul. Komunalnej 4 we Włocławku uruchomiony został Punkt Naprawy i Wymiany Rzeczy Używanych. Jest to miejsce, w którym przedmioty mają szansę zyskać „drugie życie”. Mieszkańcy Włocławka mają możliwość oddać do punktu m.in.:

- meble (np. stoły, szafy, fotele, tapczany),
- książki, albumy
- sprzęt sportowy,
- zabawki, gry planszowe,
- artykuły gospodarstwa domowego,
- narzędzie (oprócz sprzętu elektrycznego)

Odbiór przedmiotów jest bezpłatny, wystarczy wypełnić niezbędne dokumenty.

Wszystkie przedmioty oddane do Punktu są umieszczane na stronie internetowej Spółki pod adresem: www.saniko.com.pl/punktwymiany

na której, każdy ma możliwość zobaczyć i zarezerwować przedmiot który, go interesuje. Punkt czynny jest w godzinach pracy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) we Włocławku znajdującego się przy ul. Komunalnej 4. Celem utworzenia Punktu było zmniejszenie ilości odpadów poprzez odzysk przedmiotów nadających się do dalszego użytkowania.

SANIKO

PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ SANIKO SP. Z O.O.